

Tržaja ob 4. zjutraj... Stane mesečno Din 55... Uredništvo: Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta šte. 16/1...

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54... Inzeratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4... Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.843...

Ljubljana, 7. maja.

Gospod Pucelj objavila govor, ki ga je imel na nedeliskem obnem zboru SKS, na katerem je zanejal napredno kmečko politično organizacijo v opasno družbo hrvatskega plemenskega radičevstva...

Od lanske jeseni sem na gosp. Pucelja vedno bolj znanja napredniškega političnega razdora. Koliko odpada pri tem krivde na znano ljubljansko kavararstvo zeleno omizje, katerega usodepolni vpliv na politiko SKS je...

Po sestanku Narodne skupščine je imel gosp. Pucelj priliko podpreti politiko Narodnega bloka, kar so tudi njegovi volilci želeli. Mesto tega je dal svoj glas na razpolago separatističnemu bloku...

Naravno je moralo to postopanje g. Pucelja vzbuditi v vrstah SKS odpor in težke skrbi, kaj bo z bodočnostjo stranke, ki se po svojem poslanstvu v Beogradu udeležuje popolnoma kot pomožna četa klerikalizma...

Na nedeliskem zboru SKS je razložil zastopnikom svoje račune tako - le: S kapitulacijo HRSS (ki jo gosp. Pucelj proglašja za »zmagano Hrvatovo«) so radičevci postali zreli za vstop v vlado...

Pravkar je moralo to postopanje g. Pucelja vzbuditi v vrstah SKS odpor in težke skrbi, kaj bo z bodočnostjo stranke, ki se po svojem poslanstvu v Beogradu udeležuje popolnoma kot pomožna četa klerikalizma...

Reka, 7. maja. Včeraj zjutraj se je na tujakšnjem kolodvoru zgodil slučaj, ki kaže, kako postopajo italijanske oblasti z jugoslovenskimi železničarji...

V luči nedeljskega govora gosp. Pucelja vidimo torej v vsi njeni nagoti grdo politično špekulacijo, katere žrtve naj postane SKS in ž njim mnogi dobri narodni in napredni slovenski ljudje...

Pred konferenco Male antante

Mirna notranjepolitična situacija v Beogradu. — Konferenca na Pašičevem stanovanju. — Zunanji minister dr. Ninčić odpotoval v Bukarešto. — Očijelni program konference Male antante.

Beograd, 7. maja. p. Današnji dan je potekel brez posebnih političnih dogodkov. Min. predsednik Pašič tudi danes še ni zapustil stanovanja, čeprav se je njegovo zdravje obrnilo na bolje...

Novoimenovanemu pomočniku ministra za šume in rudnike g. Ivan Mohorič je danes nastopil svoje mesto.

Agencija «Avala» objavlja nastopno brzojavko iz Bukarešte: Določeni naslednji oficijelni program konference Male antante v Bukarešti: Dne 9. 10. in 11. t. m. se izmenjalo naziranja o splošnem političnem položaju...

slovaške, Rumunije in kraljevine SHS, Češkoslovaške in kraljevine SHS. Zunanji minister dr. Ninčić je pred svojim odhodom potrdil točnost vsebine te brzojavke.

Beograd, 7. maja. r. Radi odhoda razlega eksperta Antiča v Bukarešto so se pogajanja z grško delegacijo odgodila do njegovega povratka. Za ta čas se tudi grška delegacija odpravi v Ate-ne po nova navodila.

RAZPRAVA O AVSTRIJSKEM VPRAŠANJU.

Bukarešta, 7. maja. s. Na konferenci Male antante, ki se prične popoldne, bo stalo med srednjeevropskimi vprašanji avstrijsko vprašanje v ospredju. Iz informiranih krogov se doznavajo, da razpolaga konferenca Male antante s konkretnim načrtom, ki obravnava gospodarske vplive Avstrije na nasledstvene države...

Zenava, 7. maja. s. Po informacijah pri Zvezi narodov je verjetno, da bo predlog avstrijske vlade, da naj se v srednji Evropi uvede ekspertiva, rešen ugodno v tem smislu, da bo imenovana komisija strokovnjakov še pred junjskim zasedanjem Zveze narodov. Kakor se čuje, bodo posamezni strokovnjaki imenovani v najkrajšem času.

Delovanje anketne komisije v Zagrebu

Anketna komisija je včeraj dopoldne začela zbirati in pretresati materijal nanašajoč se na vstop HRSS v komunistično internacionalo.

Zagreb, 7. maja. r. Ob 10. dopoldne so se sestali člani anketne komisije v palači sodnega stola. Komisija je tekom dopoldneva vzele v oretres preiskovalne snise o St. Radiću ter interniranih članih vodstva HRSS dr. Mačku in tovariših, v kolikor se nanašajo na zveze s seljaško in tretjo internacionalo.

Za popoldne sklicana seja anketne komisije se ni mogla vršiti, ker se je del članov komisije odneljal z avtomobilom v zagrebško okolico in v Zagorju.

je. Tam so namreč nameravali zaslišati kmete v onih krajih, kjer so imeli Stjepan Radić ali nekateri njegovi pomembnejši poslanci shode in govore. Drugi člani anketne komisije so imeli politične konference. Seja se nadaljuje jutri dopoldne.

Dr. Laza Marković je izjavil zvečer vašemu dopisniku, da bo komisija nemara že v soboto končala svoje delo. Ako bi se pojavili nepredvideni momenti, se bodo seje podaljšale do ponedeljka. Dr. Marković je nadalje izjavil, da se iz dosedanjega poteka preiskave ni pokazala potreba, da bi komisija zaslišala tudi Stjepana Radića.

Radikalni člani anketne komisije so bili zvečer na večerji pri predsedniku radikalne stranke v Zagrebu, profesorju dr. Urošu Trbojeviču.

Intervencije glede carinar-nic v Celju in Tržiču

Beograd, 7. maja. p. Danes je dospela semkaj deputacija gospodarskih krogov iz Celja intervirat pri finančnem ministru v zadevi ukinitve carinaric v Celju in Tržiču, kar se ima zgoditi 15. t. m. Odposlanstvo je posetilo ministra za šume in rudnike dr. Žerjavo, finančnega ministra dr. Stojadinovića in generalnega ravnatelja Vaso Dimitrijevića...

Italijanski financarji pretepli jugoslovenskega železničarja

Reka, 7. maja. a. Včeraj zjutraj se je na tujakšnjem kolodvoru zgodil slučaj, ki kaže, kako postopajo italijanske oblasti z jugoslovenskimi železničarji. Jugoslovenski zavirač Miloš Karabanda, ki je prišel z vlakom ob 5. zjutraj na Reko, je bil odveden v prostore carinskega urada, kjer so ga preiskali. Pozneje je Karabanda povedal, da so ga ob tej priliki italijanski financarji pretepli. Odpeljali so ga na kvosturo, kjer so ugotovili na njem več poškodb. Radi dogodka je uvedena preiskava.

ima sam ta občutek. On je stvar vzel v noke, ko mu je izgledalo »sigurno«, da je konec režima Narodnega bloka. Dogodki so temeljito revidirali kombinacije prešlih tednov. Sedaj se gosp. Pucelji tolaži, da je bila obnovitev Narodne vlade le formalna dopolnitev kabineta in »pravznanav nobena rekonstrukcija«. Res; rekonstrukcije ni bilo. Dosedanja vlada je marveč v svoji celoti demisionirala in je bila imenovana nova poslovna vlada Narodnega bloka, katere ministri so tudi znova prisegli. S tem je računaska osnovna gosp. Pucelja spodbita. Njegov voz pa je že zdrdrnal po brdu in ga ni bilo mogoče več ustaviti.

Kalfov odpotoval v zapadno Evropo

Cilj njegovega potovanja je še vedno zaviti v misterijozno meglo. Sondirati hoče teren za uvedbo vojaške obveznosti v Bolgariji.

Beograd, 7. maja. r. Danes ob 9. uri dopoldne je bolgarski zunanji minister Kalfov odpotoval iz Beograda. Na kolodvor ga je spremljal pomočnik zunanje ga ministra Marković. Minister Kalfov se je pomočniku Markoviću zahvalil za sprejem in gostoljubje v Beogradu ter izrazil nado, da med Bolgarsko in Jugoslavijo ne bo več nobenih incidentov. Vaš dopisnik se je na bolgarskem poslanstvu informiral o smeri potovanja g. Kalfova, a so mu izjavili, da ne vedo, kam potuje.

Dopoldne je posetil pomočnika zunanje ga ministra Markovića francoski poslanik Grenard. Po posetu je poslanik Grenard izjavil, da se je razgovarjal z Markovićem o misiji g. Kalfova. Poslanik Grenard trdi, da bolgarski zunanji minister Kalfov ne potuje v Pariz, temveč v Zenovo, kjer se kmalu sestane seja Zveze narodov. Iz diplomatskih krogov se doznavajo, da je Kalfov prvotno nameraval potovati v Pariz, a mu je bilo rečeno, da to ni potrebno, radi česar je brzkone izpremenil smer svojega potovanja. Pričakovalo se je, da bo Kalfov potoval v Pariz, London, Rim in Prago.

Kakor se doznavajo, je Kalfov v Beogradu sprožil vprašanje ali ne bi naša

vlada izdala bolgarski vladi nekaterih vplivnejših bolgarskih emigrantov, ki bivalo v naši državi, na kar pa naša vlada ni pristala, ker nasprotuje to običajem kulturnih držav in azilskemu pravu. Nasprotno pa je naša vlada zahtevala od Bolgarske, naj nam izda voditelje makedonskega komiteja, ki so zakrivilili v obmejnih pokrajinah naše države mogoče zverstva in krvoprelitja.

Beograd, 7. maja. p. Kakor se doznavajo iz poučenih krogov, ima potovanje bolgarskega zunanje ga ministra Kalfova na znan, namen, zaprositi velesile, naj bi podaljšale rok za razpust dobrovolcev, ki se imajo do konca maja vrniti v svoje civilno razmerje. Prosi jih misli tudi, naj bi morda dovolile uvedbo obvezne vojaške službe na Bolgarskem, ker se je sedanje število dobrovolcev izkazalo za nezadostno. V dobro poučenih krogih trde, da velesile nikakor ne nameravajo ugoditi bolgarski prošnji. Francoska vlada je dala vedeti Kalfovu, da mu ni treba priti v Pariz, ako hoče to željo izraziti osebno. Minister Kalfov je, kakor vse kaže, že opustil svoje potovanje v Pariz in gre v Bern in Zenovo. Kalfov ni zarobil naše vlade, naj privoli v podaljšanje roka za razpust dobrovoljskega zbora.

Krvavo obračunavanje z bolgarskimi komunisti

Aretacije in noboji se nadaljujejo. — Vlada meni, da ima v svojih rokah že vse važnejše zarotnike.

Sofija, 7. maja. p. Vsled aretacije glavnih činiteljev ilegalnih organizacij v Sofiji, je odkrila policija vse niti tanege delovanja poljedelskega in komunističnega odbora. Po izpovedbah prijetih so dobivali boljševiški agenti po 15 tisoč levov na mesec.

Iz Plovdiva poročajo, da je večina članov nedovoljenih organizacij že v rokah oblastev. Prijet je bil tudi odvetnik Georgijev, vodja zarotnikov v južnem delu države. Zaplenjenega je mnogo gradiva, iz katerega se vidi, da so komunisti in poljedelci nastopali skupno. V Vrači je prišlo oblastvo na sled vodstvu tajne zarote in je prišlo več ljudi. V Burgasu je iztaknila policija skladišče razstreliva, ki je prišlo iz Rusije. Vsi člani tanih organizacij so že v ječi.

Sofija, 7. maja. p. V glavnem mestu in na deželi so prišla vojaška oblastva in policija na sled raznim zarotam, ki so bile v zvezi z atentatom. V Plovdivu je bil prijat tudi odvetnik Georgije Ivanov, o katerem pravijo, da je duša zarote. Aretirani so nadalje bivši poslanec in okrojni načelnik Dimitrij Gičev, gimnazika Boja Džileva in več učencev učiteljske. V Sofiji je prišla policija dva duhovna in enega diakona, ki so bili v zvezi s cerkvenikom Zagorskim, ki je snustil nanadalec pod streho cerkve sv. Nedelje. V Varni je bil ustreljen z re-

volverjem neki vojak. V vasi Gavrilovo je prišlo do spopada med vojaki in uporniki, od katerih so padli v boju vodja Stevan Ivanov in štirje drugi. Koliko je žrtev na strani vojakov, se ne ve.

Sofija, 7. maja. s. Preiskava radi atentata v katedrali Sv. Nedelje se bliža koncu. Aretirani so bili še trije duhovniki, ki so v cerkvi Sv. Nedelje pomagali cerkveniku, ki je dovolil atentatorjem vstop v katedralo. Iz province prihajajo neprestano vesti o razkritih raznih tajnih zarotniških organizacij. V Plovdivu je vlada razgnala obsežno zarotniško gnezdo. V Vrači je bila razkrita organizacija židovskih komunistov in zemljoradnikov. V Burgasu so našli skladišče eksplozivnih snovi, ki izvirajo iz Rusije in ki naj bi se uporabile za nadaljne atentate. V Varni so našli velika skladišča orožja in municije. V splošnem prevladuje mnenje, da so se sedaj našle vse niti tajnega komplota.

Sofija, 7. maja. r. General Lazarov je sprejel včeraj novinarje ter jim izjavil, da je v vsej Bolgariji vzpostavil mir in red, kar je zasluza energičnih in hitrih ukrepov vlade. Nasprotniki reda se nahajajo v paniki, ker jim je skrivanie nemogoče. Radi vzpostavljene mira je podaljšana policijska ura.

Trockij zopet v Moskvi

Moskva, 7. maja. s. Trockij je po štirimesečnem dopustu prispel v Moskvo.

Italija in dogodki v Maroku

Rim, 7. maja. r. Povodom poslednjih dogodkov v Maroku (glej člank na 2. strani) je italijanska vlada poslala francoskemu zunanjemu ministruv protest proti vojaškim operacijam francoske vojske v Maroku. Italija je protestirala, ker so francoske čete prešle na ozemlje španske cone.

Francosko zunanje ministristvo je odgovorilo, da francoske čete nikakor ne nameravajo okupirati onega dela španske cone, ki so ga izpraznile španske čete, ampak da imajo poslednje vojaške operacije zgolj značaj kazenske ekspedicije. Francoska je prisiljena na podvzeti akcijo proti maroškim vstajem, ki so pričeli vpadati na ozemlje francoske cone.

Italija se je s tem odgovorom zadovoljila, vendar pa je izjavila svoje mnenje, da bi morala maroško vprašanje končno rešiti posebna mednarodna konferenca, na kateri naj bi bila zastopana tudi Italija.

Demisija italijanskega mornariškega ministra

Rim, 7. maja. a. Danes dopoldne je kralj sprejel demisijo mornariškega ministra velikega admirala Thaona de Revela. Ministrski predsednik Mussolini je bil sprejet v daljši avdijenci pri kralju, ter je nato sam začasno prevzel mornariško ministristvo. Predsedstvo zbravnice je poslalo poslancem vabila, na zbornično sejo za 14. t. m.

Smrt vnuka italijanskega kralja

Turin, 7. maja. a. Danes zjutraj je umrl dne 1. t. m. rojeni sinček kraljeve hčerke Jolande, grofice Calvi. Kralj, ki bi bil moral priti v soboto semkaj k otvoritvi kemične razstave, je vsled tega dogodka odpovedal deset Turina.

Socijalističen protest proti Hindenburgovi izvolitvi

Berlin, 7. maja. s. Kakor poročajo, je socijalno demokratska stranka vložila protest proti izvolitvi Hindenburga. Protest bo vsekakor odklonjen, ker navedeni vzroki niso dovolj tehtni. Smatrat ga je veliko bolj za simboličen akt s katerim hočejo socijalni demokrati pokazati, da bodo proti Hindenburgu stopili v najostrejšo opozicijo. Kot prva posledica tega sklepa je smatrati dejstvo, da se socijalni demokratje ne bodo udeležili slavnostnega prihoda Hindenburga v Berlin.

Mednarodni esperantski kongres

Pariz, 7. maja (Avala). V dnevih od 14. do 17. maja se vrati v Parizu mednarodna konferenca za uporabo esperanta v trgovini, industriji in znanosti. Na konferenci bo zastopanih več kot 120 trgovskih zbornic in sejmov iz 31 raznih držav ter številne znanstvene in gospodarske organizacije.

Mednarodna delovna konferenca

Beograd, 7. maja. p. Pod zaščito mednarodnega delovnega urada se bo vršila dne 19. t. m. v Zenovi sedma mednarodna delovna konferenca, na katero je povabljena tudi naša država. Vlada je že odredila svoje delogate, ki jo bodo zastopali na tej konferenci. Tudi delavska zbornica v Beogradu je imenovala svojega zastopnika.

Z bombo k maturi

Varišava, 7. maja. Iz Vilne se javlja, da sta pri maturitetnem izpitu na liceju dva dijaka začela streljati s samokresi na profesorje. Vrgla sta tudi ročno granato. En profesor in pet dijakov je mrtvih, ravnatelj in veliko število dijakov pa ranjenih. En atentator je bil ubit vsled eksplozije, drugi pa se je sam ustrelil. Uvedena je stroga preiskava.

Pred novo vojno v Maroku

Po precej dolgoletnem presledku stopa zopet Maroko v ospredje njezga političnega zanimanja. Prenehala so enolična poročila o porazih Špancev in njih umiku iz dežele Rifancev, ki so se pod vodstvom energičnega Abd-el-Krima otresli španske vlade in pregnali španske čete iz svoje gorate domovine.

Ko so pred meseci Abd-el-Krimovi pristaši popolnoma premagali Špance in osvobodili deželo, se je s francoske strani izrazila bojazen, da bi moglo to neugodno vplivati na razpoloženje v sosednem, že pacificiranem francoskem Maroku, ali da bi mogli Rifanci postati celo toliko drzni, da bi pričeli napadati francosko ozemlje, da razširijo tudi nameram Abd-el-Krimov. Sprva v Franciji takim zlovesčim napovedim niso pripisovali posebne pomena, toda polgoma se je stvar postopoma spremenila. Abd-el-Krim je postal preveč samozavesten; lahkni uspehi, ki jih je dosegel napram manjšim španskim vojskam, so mu zmedli poime, da je pričel misliti na cel Maroko, v želji, da razburi duhove tudi v francoskem ozemlju. Začel je tiakaj pušilati svoje emisarje, pronagratiti upor in naposled so pod vodstvom Abd-el-Krimovega brata rifanske čete pričele napadati francosko - marokansko ozemlje.

To je povzročilo v merodajnih francoskih krogih sklen, da se organizira vojaško podjetje proti Abd-el-Krimu, in sicer skupno s Španci, podjetje, ki naj ima za cilji zmago nad tem voditeljem Rifancev, ogrožajočim sedaj že povsem mirno in urejeno stanje v Maroku. Vrhovni zapovednik francoskih čet v Maroku maršal Lyautey je nanaval vojni načrt, ki ga izvedejo Francozi od tužne strani, dočim napadejo istočasno Španci El Rif frontalno, od morske strani. Predhodne operacije so Francozi že pričeli v smeri iz Fesa, dočim zbirajo Španci svoje sile v Malagi, da jih izkrcajo na rifanski obali. Španci so nakučili od Anglije večjo množico posebnih ladij, prirejenih nalašč za izkrcavanje, kakor so jih uporabljali v dardanelski ekspedicii in pri Zeebrugge. Glavno izkrcavanje Špancev se bo izvršilo pri Alhusemasu, kjer se močno utruje Abd-el-Krim. Rifanski poveljnik razpolaga z mnogim modernim vojnim materialom, ki ga je vzel Špancem, tako s topovi in strojnimi puškami in celo z zasilnim telefonskim omrežjem.

Vojne operacije se nameravajo pričeti okrog 12. maja. Ker so haš zadnje dni Rifanci pospešili ofenzivne vpade v francosko cono, je pričakovati, da bodo Francozi takoj udarili s potrebno energijo in vsled tega je mogoče, da vojaška akcija s francoske strani kmalu konča pacifikacijo dežele, ki je prizadela Špancem toliko zadržke. Ako pa se bodo Francozi omejevali v glavnem na očiščenje svoje meje, pacifikacijo samo pa prepustili Špancem, potem ne bi bilo izključeno, da de Rivera tudi to pot ne bo dosegel triumfa.

Konferenca o trgovini z orožjem

Zeneva, 5. maja.
V pondeljek se je otvorila v generalnem taništvu Zveze narodov v Zenevi velika konferenca za kontrolno mednarodno trgovino z orožjem, municijo in vojnimi materiali. Konferenca, kateri predseduje nekdanji belgijski ministrijski predsednik Carton de Wiar, se udeležuje delegati 43 držav, izmed katerih 3 (Zedinjene države, Nemčija in Turčija) niso članice Zveze narodov. Zasedanje bo trajalo več tednov in pričakovati je žive debate, ker gre za ogromne interese ne - le moralne, temveč predvsem materialne narave. Poleg oficilnih civilnih in vojaških delegatov posameznih držav so poslali v Zenevo svoje opazovalce tudi posamezni veliki fabrikantri in trgovci z orožjem in vojnimi materiali.

Z vprašanjem omejitve in ureditve trgovine z orožjem se že dolgo časa pečača posamezne vlade in pacifistične organizacije. Do prvega poizkusa mednarodnega sporazuma v tej zadevi je prišlo že l. 1887., toda bruselski akt je ostal mrtva črka. Vprašanje se je ponovno pokrnilo na mirovni konferenci v Parizu. Bilo je to v oni dobi, ko so mnogi že verjeli, da bodo izpurenili lice sveta in za zmeral nemogočih nove vojne. Da izpopolnilo svoje delo, so zavestniški opolnoamočeni sklenili postaviti mesto embriionarne konvencije iz l. 1887. preciznejšo in obsežnejšo pogodbo. Tako je prišlo do konvencije v Saint-Germain - en - Lave, ki so jo podpisali zastopniki 24 držav. Veljavnost konvencije je bila predvidena za dobo 7 let.

Cilji te pogodbe je bil, onemogočiti razpršitev ogromnih zalog vojnega materiala, nakupičenega v zadnjih letih, in organizirati sistematično nadzorstvo nad trgovino z orožjem, zlasti v prekomorskih deželah in kolonijah. Saint-Germainska konvencija bi morala stopiti takoj v veljavo. Toda samo 11 vlad je pogodbo ratificiralo. Glavne sile, naivnejšie prolzvalatke orožja, so izjavile, da ne priznajo pogodbe prej, dokler se zanjo ne izkroje ostale države, ki ne podpirajo orožja in vojnih materialov. Ničje ni hotel biti prvi . . .

Smrtini udarec pa je zadala vlada Zedinjenih držav, ki je 28. julija 1922 s posebnim nismom Zvezi narodov odklonila pristop h konvenciji. Navidezni razlog odklonitve je bil ta, da Zedinjene države, ki niso članica Zveze narodov, ne marajo priznati vtičanja te institucije v ameriške notranje zadeve. Pravi vzrok pa je bil odpor ameriških fabrik

kantov orožja, ki so se bali za cvetočo kupčijo z bojevitimi državami latinske Amerike . . .

Zveza narodov se še ni končno vdala, temveč je poverila posebno komisijo z izdelavo novega načrta. Zedinjene države so sodelovale pri tozadnjih sejah v Zenevi in Parizu s svojim predstavnikom Grewom, poslanikom v Bernu. Novi projekt upošteva ugovore Zedinjenih držav proti posameznim točkam saintgermainске konvencije, to se pravi, da dovoljuje izvoz orožja na naslov vsake vlade, ki jo kot tako priznava vlada izvozne dežele, da se izogibljie slehernemu neposrednemu vmešanju v območje zakonodaje posameznih držav, da predvideva delne in pogojne pristope h konvenciji in potska Zvezo narodov v ozadije. S temi koncesijami upa dobiti pristanek Zedinjenih držav, ki silno rade govore o militarizmu drugih držav, s katerimi na je pri praktičnem izvaianju pacifističnih načrtov vedno velika težava .

Poleg Amerike je glavna ovira za popolen uspeh konference stališče sovjetske Rusije, ki je kratkoma odklonila sodelovanje, ker ne dovoljuje nobeneza vtičanja Zveze narodov v svojo zunanjo politiko. Odsotnost Rusije pa ustvarja nevarno situacijo za države iztočne Evrope, ki bodo težko dopustile, da se njihov nakup orožja in vojnega materiala omeji in reglamentira, dočim se njihova močna suseda v tišini oborožuje in čuva svobodo akcije.

Ta neudeležba sovietov bo napravila brezpredmetno primeno bodoče konvencije na celokupni azijski kontinent. Inicijatorji konference so predvideli ta slučaj in so izpurenili dosedajni projekt konvencije, ki je dolžal, da ta stopi v veljavo, ko jo ratificira 12 sil, med katerimi morajo biti glavne proizvalatke orožja: Zedinjene države, Francija, Anglija, Italija, Belgija, Japonska in Rusija.

Konferenca bo morala poizkusiti, kaj se da doseči v pobitanih srmatotne špekulacije trgovcev s kanoni brez sodelovanja Rusije. Upati je, da se ta mednarodni sestanek ne razide čisto brezplodno in da napravi četudi majhen korak naprej v mirovni prizadevanjih.

Razburjeni klerikalci

Včerajšnji «Slovenec» se pogloblja v razmišljanje o človečanskih in državljanjskih pravicah in dolžnostih, pa meni, da pri nas ne vlada ne zakon in ne duh zakona. Vse to radi premetstive prof. Remca v Jarodino in prof. Jarca v Tuzlo. Škofov list, ki sicer nikdar niti z besedico ne kritizira škofskih nameščanj in premetstev duhovnikov, kaže radi gornjih dveh primerov veliko razburjenost. Prinaša dolg uvodni članek, v posebi notici pa obeta, da bo o stvari še govoril.

Škofov list meni, da vlada ne tuhta ničesar drugega, kakor to, kako bi gajla zakone; kako bi menil drugače, saj tigrovka vlada svoičas tri mesece ni počenjala drugega kakor naklepala, kako bi brez ozira na državne in javne interese, zgolj iz strankarskih ozrov premeščala in odpuščala tudi najboljše kvalificirane in neoporečene uradnike ter jih nadomeščala z manj vrednimi. «Slovenec» meni, da je javnost že pozabila, da je dr. Korošec izposlovil penzionirane dr. Pirmajerja, premetstitev direktorja dr. Borjka v Beograd, nadalje, da je dr. Korošec sam premetstil dr. Bevka v Srbijo, da je bila izdelana proskripcijska lista za premetstev doma le vseh naprednih poštnih uradnikov v Makedonijo ter da je sam «Slovenec» zahteval premetstev vseh davčnih uradnikov iz Slovenije v Vojvodino in druge kraje. Takrat «Slovenec» ni pisal člankov, da je «justitia regnum fundamentum» in se ni veselil nad krivičnim prezanianjem uradništva, marveč je celo še zahteval energičnejšo, brezobzirno persekucijo vse neklerikalne inteligenze v Sloveniji.

Ne poznamo razlogov, zakaj je prosvetni minister premetstil prof. Jarca in prof. Remca iz Ljubljane. Vemo le, da je prof. Remec predsednik «Gospodarske Zveze», ki je bila v aferi Sušnikovih prevoznik rudi sletarji in oškodovanja države tako kompromitirana, da bi g. prof. Remec kot njen predsednik moral izvalati posledice, ako bi se zavedal svojega položaja, ki ga zavzema kot državni nameščeneec in kot vzgojevalec mladine. Časa je za to imel dovolj mesecev. A za prof. Jarca menda zadostuje afera, v katero se je zapletel no lastni krivdi pred volitvami; razčiščevala se je tudi pred tukajšnjim sodiščem in prof. Jarca onemogoča kot vzgojitelja mladine v Ljubljani. Premetstev obeh gospodov se je že iz navedenih razlogov mogla izvršiti v javnem in državnem interesu. Zahvaliti se imata posebnih dobrohotnosti prosvetnega ministra, da je napram njima postopal s tako veliko obzirnostjo, ker se je zamogel poslužiti tudi drugih po zakonu dovoljenih hujših odredb.

«Slovenec» pripisuje obema premeščenanima gospodoma velike zasluge, radi katerih ju ni niti Hein niti Schwarz discipliniral, četudi sta se v Avstriji «borila proti režimu». Ali bi naj to — ne glede na vse drugo — zadostovalo, da morata oba gospoda vse svoje življenje službovati samo v Ljubljani, se seveda zelo dvomljivo. Sodimo, da niti za prvega niti za drugega ne more biti zakonit zadržek delstvo, da sta oba moža klerikalna prvaka; da je n. pr. prof. Bogumil Remec podnačelnik SLS, ravnatelj Gospodarske zveze, hišni posestnik v Ljubljani, večkratni upravni svetnik itd., da je n. pr. prof. Evgen Jarc prvoborilec klerikalne stranke, ekskan-didat, graščak, tovarnar, večkratni

upravni svetnik, hišni posestnik v Ljubljani itd. Ako bi hotela vlada pri nameščanju in premeščanju državnih uradnikov upoštevati predvsem poslovne interese ter smatrati one za nedotakljive, ki imajo «kaj pod palcem», bi nastala lepa zmešnjava v državnih uradih ter bi se na široko odprla vrata korupciji. Kje je tudi zapisano, da sme vlada premeščati vse druge ljudi, samo klerikalce ne? Zakaj bi klerikalni prvaki ne šli službovati v Srbijo ter dali našim srbskim bratom vsaj del tiste kulture, o kateri trdi klerikalno žarnopisje, da jo imamo precej več kakor Srbi — tega ne razumemo. Ozirno na razna podjetja, v katerih sedita oba gospoda, pa prosvetni minister ni mogel imeti. Verjetno je tudi, da si bodo prizadele pridobiti družbe znane preskrbeti enakovredne naslednike v svojih upravnih odhorih.

Razburjenje klerikalcev radi premetstive njihovih dveh profesorjev nam je nerazumljivo. Nikomur se ni zgodila krivica, pač pa še protekcija, ker bi zaslužena kazen mogla biti mnogo hujša. Ako se klerikalci navzile temu razburjajo, dokazujejo le, da bi njihov režim bil sposoben pardonirati tudi take služaje, seveda le iz klerikalno-partizanskih razlogov. Patriotizma in državo-tvornosti se zato od klerikalcev ne bomo hodili učiti! In tudi ne politične morale in državljanjskih čednosti! Razburjenje klerikalcev se da prav pojmovati samo na ta način, da se zamislimo v njihovo pokvarjeno mentaliteto in da upoštevamo njihovo zavrženo politiko, radi katere danes hvala bozu ne morejo uganjati svojih strankarskih orgzil.

Politične beležke

+ G. Kalfov, dr. Ninčič in klerikalci. «Slovenec» ne more pozabiti blamaže, ki jo je doživel s svojo gonjo proti naši vladi ob priliki zadnjih dogodkov v Bolgarski, s katero je izzval proti sebi ogorčenje vse poštene jugoslovenske javnosti. Odpor, ki ga je izzval, je bil tolik, da še sedaj išče opravičila za svoje protidravno stališče. «Slovenec» se sedaj sklicuje na to, da je bil bolgarski zunanji minister Kalfov te dni gost našega zunanjega ministra doktorja Ninčiča, pri čemer sta izmenjala «skupne misli o obojestranskih vidikih». Škofov list vprašuje, zakaj vladnovski listi ne napadajo zaradi teh «skupnih vidikov dr. Ninčiča, kakor so napadali nedavno «Slovenca». Če imata dr. Ninčič in g. Kalfov «skupne vidike», mora biti torej dr. Ninčič «bugarofil», «avtrijantik» in «klerikalca», vprašuje škofov list. Mi samo ugotovljamo, da doslej škofovemu listu še niso poverjeni pošli zunanlega ministrstva, niti ni škofova tiskarna zunanje ministrstvo. Nekaj čisto drugega je, če «Slovenec» kaže v svojih člankih «skupne vidike» z g. Kalfovom, bolgarskim zunanjim ministrom, in nekaj drugega zopet, ako dr. Ninčič izmenjava z njim «skupne misli o obojestranskih vidikih». Zunanji minister ima dolžnost, da išče skupne vidike z bolgarsko vlado. «Slovenec» pa nima pravice, da sekundira bolgarskim srbofobom pri napadih na našo vlado, ker meji tako početje na veleizdajstvo. S svojim zavijanjem srmatote svoje «Slovenec» ne bo oral.

+ Kako se je zgodilo. V sredo je v Zagrebu izšel «Dom» (mesto prejšnjega «Slobodnega Doma»), a ni vzbudil posebnega zanimanja, ker je tudi vsebinsko pust in prazen. Edino interesantno se njegove observacije o rekonstrukciji PP-vlade. V nasprotju z vsemi ostalimi opozicijskimi novinaми piše namreč «Dom»: «Narodno-seljaška bloka ni niti malo iznenadilo imenovanje poslašane PP-vlade, ker je vsakdo v opoziciji vedel, da bo Bala Pašič končno podlegel Pribičeviću in da bo ta dvoica izmisllla nekaj najhujšega in najbolj izzvalnega, osovito za nas Hrvate . . . Tako gonil radičevski «Dom» v knjizi rog vso opozicijsko štampo, ki že štirinajst dni lije potne snage z neprestanlim piskaranjem. Da Pribičević ne pomeni nič in da milostno prosil za sprostje v radikalno stranko. A evo, radičevski glavni organ zatrjuje, da ima Pribičević neodoljiv vpliv celo na samega Pašiča. Stara je resnica, da sporazumašni niti v lažeh in izmišljotinah niso sporazumni . . .

+ Nova senzacija. Včerašnji «Slovenec» poroča, da se v vladi in pri drugih državnih faktorjih resno dela na tem, da se ustava revidira in uvede dvodolni sistem. Obenem bi se izpurenili sedajni volilni sistem ter uvedlo javno glasovanje. Kakor se vidi, je «Slovenčevega» poročevalca brzkomе zopet kdo potegnil. «Slovenec» prinaša to vest pod naslovom «Reakcija se čezdalle bolj razvija». Ne glede na to, da so se klerikalci n. pr. svoječasno sami najbolj zavzemali za sistem dveh zbornic, moramo ugotoviti, da se pri «Slovencu» reakcija proti zdravi pameti res čimdalje bolj razvija, kar pa mi ne smatramo kot poseben senzacija.

+ Dr. Korošec in cirilica. Z ozlrom na to, da je dr. Korošec pred dnevi odtrgal z vrat svojega kluba v Narodni skupščini cirilski napis, kar se je obravnalo tudi na seji skupščine, piše radikalna «Samouprava»: «Nas nikakor ne preseneča tako nekulturno postopanje dr. Korošča. Da sramoti Srbe, smo že davno vedli. Da bi se na toliko izpozabil, da bi sredi Beograda izzval Srbe, nismo pričakovali niti od dr. Korošča. Kolikor se spominjamo, ni doktor Korošec v dunaiskem parlamentu in nikjer v Sloveniji za Avstrije trgaj nemške napise. Njega nemški jezik in gotške črke niso žalile. Samo srbski jezik in srbska cirilica ga žalita. Zares iz vsega se vidi, da vendar Beograd vr.

ši velik vpliv, ko tudi dr. Korošec postaja nekaj junak, ki sme sredi Beograda izzvali in trgati cirilico».

+ Prijatelji obrtnikov. Na ponedelj-kovi seji Narodne skupščine je zavrnil Davidovičev pristaj prof. Agatonovič radikalnega poslanca Bingulca, češ da kot «žnidar» ničesar ne razume o saditvi duhana. Tudi duhovitosti so ploskali muslimani in seveda tudi naši klerikalci, ki se posebno radi predstavljajo kot prijatelji obrtnikov. Posl. Bingulac je odvrnil na sramotilni napad, da je ponosen, ker je bil izvoljen kot obrtnik v Narodno skupščino. S tem pa stvar ni končana. «Slovenec» in «Naša Straza» sta s posebno naslado poročala o Agatonovičem «žnidarju», s čemer sta oba klerikalna lista pokazala svojo plemenito in demokratično miselnost.

+ Sporazumevanje med radičevci in radikali. Beograjska «Reč» piše z ozlrom na vedno nove «kombinacije» o sodelovanju radičevcev z radikali med drugim, da sanja priznanje države, oblike vladavine in zakonov ne pomenja še vstopa v vlado. Ako bi bilo tako, potem bi bile stranke, ki priznavajo državo, vedno v državni upravi. Ako vlada ni homogena, potem je kooperacija strank odvisna od skupnega programa, ki ga je treba izvesti. Ako sta na vladi dve stranki ali več strank, potem sta na vladi radi gotovega sporazuma v konkretnih vprašanjih. Take podlage za sodelovanje radikalne stranke in hrvatske seljaške stranke ni, kolikor je znano in kar bodo priznali tudi radičevci. Kaka naj bi bila zakonodajna politika, ki bi jo v zakonodaji radikalna stranka in HSS izvažali skupno? Ali obstoj idejne enotnosti in sličnosti nazirani med tema dvema strankama v vprašanih zakonah o administrativni razdelitvi države, ali v vprašanih prosvetne, finančne in agrarne zakonodaje? Brez sporazuma na realnem političnem programu dela v parlamentu ni mogoče sodelovanje v vladi. «Reč» pravi, da bi morali vs upoštevati oni listi, ki neprestano objavljajo nove «kombinacije» o vladi in ki pišejo o tem z isto površnostjo in lahkomiselnostjo kakor reporterji o novih filmskih atrakcijah.

+ Italijanska agitacija v Dalmaciji. Italijani so zadnje čase začeli z intenzivno agitacijo pronagirati svoje zakonite «pravice» na Dalmaciji. Ni mesec tega, kar je znani renegat Dudan v Rimu spričo pomembnejših političnih in vojaških osebnosti konferiral o Dalmaciji in razlagal možnosti in načrte za njeno priključitev k «materi» Italiji. Te dni pa je neki Dainiell izdal knjigo z naslovom «Fiume e la Dalmazia». In sicer je ta knjiga 17. edicija kolekcije regionalnih monografij pod skupnim imenom «La Patria». Kolekcijo izdaje: «Unione, Tipografica-Editrice Torinese» v Turinu. Naslov nam pravi, da Lahoni tudi Dalmacijo bašejo v koš svoje Patrije Latine. Oprema knjige je razkošna. Ne štedijo truda in stroškov, da prevarajo svet. Od sovražnikov se učimo! — so dejali že davni predniki sedanjih «Latinov», Rimljani, a velja tudi za nas.

Po svetu

— Avstrijski neuspeh v Zenevi. Avstrijska vlada je zahtevala od kontrolne komisije Zveze narodov, da ji dovoli najefte ameriškega posojila v znesku 22 milijonov dolarjev za elektrifikacijo zveznih železnic. Kontrolna komisija je te dni razpravljala o tej zahtevi in jo po daljši debati odklonila, češ da bi moglo motiti avstrijski sanacijski načrt, ako bi vlada poleg že dovoljenega mednarodnega posojila nalašila še novo posojilo. Kontrolna komisija pa je dovolila, da porabi Avstrija za elektrifikacijo svojih železnic del še neporabljene posojila Zveze narodov.

— Kamenjev o sovjetski politiki. Na ukrajinskem kongresu je imel Kamenjev velik govor o delovanju vlade sovjetske misle, v katerem je naglašal, da so se zapadne buržujske vlade časno sicer nekoliko okrepile, kljub temu pa postaja Evropa polagoma zrela za revolucionarne dogodke. Da šimpler doseže svoj cilj, bo sovjetska vlada v okrepitev notranjega položaja dvinila predvsem kmetijsko produkcijo, kar upa doseči zlasti s pomočjo davčnih olajšav. Kmetijstvo mora priti do spoznanja, da so sovjeti njihovi lastni organi, sicer je zmaga sovjetske ideje izključena.

Sodišče

§ Drug slučaj sinovske ljubezni se je te dni obravnaval pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Topot je bil obtožen 39letni koljar Valentin Kristan iz Most pri Ljubljani. Obtoženee se je že del časa prepiral s svojim očetom, od katerega je zahteval prestop poselitva, čemur pa se je oče protivil. Pri enem iz tega nespোরazumljenja izvršio-čem prepiru je sin pograbil en in pol metra dolgo leseno klop, uderil s njo najprvo po tleh, da sta odleteli obe nogi, potem pa po očetu in ga zadal na lice. Oče je odnesel nekaj vidnih, lahkkih poškodb in podplutb in sin pa pred sodiščem tri dni zopora. Tudi v tem slučaju tepeni oče ni hotel pričati in je ljubeznivi sin zato prejel le tako skromno plačilo junaštva.

§ Vandal. Nekega lepega večera so pose-tili gostilno Marje Stupar na Gmajnici tri-tle podjetni fantje: Franc in Lovrenc Srsen ter Franc Marn, vsi stari okoli 20 let v družbi s Francetom Koželjem in Janezom Bremšakom. Sedli so za mizo in naročili liter vina. Ko jim ga je gostilničarka prinesla, ga pa niso hoteli piti, temveč so ga zilili po tleh in po mizi. Nato so naročili nov liter, s katerim so napravili enako. Takoj nato je eden od njih udaril s kozarcem po mizi in ga razbil. To je bil nek signal za splošno pobijanje, ki so ga sedaj uprizarili z združenimi močmi. Njihova nasilnost so je tako

udejstvovala, da je po končani bitki ostalo na tleh 16 steklenic, 30 kozarcev, tri svetiljke, dve špi, ena stenska ura, trije stoli, dve mizi in ena steklenica petroleja. Koželj pa je med tem zagrabil gostilničarko za vrat in komaj je zbežala z ostalimi gosti na prost pred tolovaško tolpo. Po dokončanem boju a pohištvo so zmagalovito mirno odšli. Te rni pa so se morali prvi trije zagovarjati radi te svoje podjetnosti pred ljubljanskim deželnim sodiščem, ki je obsodilo vsakega od njih na šest tednov težke ječe in povrnitev škode v znesku 1262 Din, medtem ko Koželj in Bremšak služita mome-ntano pri vojaki in nista prišla v poštev pri tej razpravi.

§ Ljubezni do starišev. Komaj 15letni Fr. Perne iz Godiča je neko nedeljo zjutraj odprl jez potoka Mlinšče pri Stakovici in pustil vodo izteči. Nato je pobral vse ribe, ki so ostale v izsušeni strugi in jih spravil doma v omaro. Njegovemu očetu sinovo protipostavno početje seveda ni bilo všeč. Vzel je ribe in se napotil z njimi proti Kamniku, kjer je nameraval ovaditi sina pri pristojni oblasti. Njegov odhod pa so opazili ostali domači in pohiteli so za očetom ter mu sredi pota odvzeli ribe in ga zapodili domov. Vsled tega dogodka se je vnelo sovraštvo med očetom in sinom. Zadnji je seveda dobival stalno potuho pri materi. Nekega dne, pa sta mati in sin napadla spečega očeta in ga pretepali. Prihodnji večer sta napravila enako, tako da je moral oče pomanjkljivo ob-lečen bežati k sosedu. Pri svojem ravnanju sta se oba tudi izraževala precej krepko in grozilno, le da se jih oče pa lastni izpovedi ni nič kaj bal. Stvar je prišla pred ljubljansko deželno sodišče in mladi negodnik bi bil obtožen kaznovan, da se njegov oče ni prostovoljno odpovedal pričevanju v sinovo korist. Zato je obtoženec topot odnesel z dvema dnevoema zapora, vzile temu pa ta slučaj kaže sinovsko ljubezen komaj 15 let starega fanta v lepi luči.

Izseljevanje iz Jugoslavije

Teikom leta 1924. se je izselilo iz Jugoslavije skupno 19.575 oseb in sicer moških 12.990, žensk pa 6585. Od celokupnega števila izseljencev jih odpade na Srbijo 1076, na Vojvodino 8048, Crno gor 165, Hrvatsko in Slavonijo 4047, Dalmacijo 3008, Slovenijo 664 in na Bosno in Hercegovino 230. Inozemskih državljanov se je izselilo 2337. Največ izseljenec je kmetijskega in delavskega stanu, od svobodnih poklicev pa 537. Kar se tiče starosti, se jih je izselilo 3335 v starosti od 31. do 50. leta, v starosti od 18. do 30. leta pa 4059. Izselilo se jih je v: Združene države Severne Amerike 4130, Kanado 717, Južno Afriko 7, Avstralko 135, Novo Zelandijo 4, Argentinjco 2721, Brazilijo 1535, v Čile 46, a v ostale zemlje latinske Amerike 72.

Od ujednjenja 1918 pa do konca leta 1919. se je izselilo iz naše države 291 ljudi, leta 1920. že 5988, l. 1921: 12.965, l. 1922: 6086 in leta 1923. 11.473, med temi 2103 inozemskih državljanov. Vrnilo pa se je od ujednjenja do konca leta 1919: 7324, leta 1920.: 18.980, leta 1921.: 8163, leta 1923.: 1581 in leta 1924.: 5159.

Izseljenci iz Slovenije so se lanskega leta pri vkrcaju na parnike posluževali jugoslovenskih luk je v jako majhnem številu in sicer se jih je vkrcalo na Sušaku 20, v Splitu pa samo eden. Največ se jih je vkrcalo v Cherbourg in sicer 235, ostali pa v Antwerpenu (113), Hamburgu (92), v Havru (75), v Bremeu (33), v Genovi (13), Trstu (4), v Amsterdamu (3), v Liverpoolu (53) in v Neapolju (1).

§ Iz ekonomskih razlogov v svrhu izboljšanja svojega gnotnega položaja se jih je iz cele države izselilo 16.837 iz Slovenije 615), a ostali iz drugih razlogov.

Od inozemskih državljanov - izseljenec je največ (1230) pripadnikov Združenih držav Severne Amerike, potem Poljakov 600, Rusov 127, Čehoslovakov 116, Madžarov 77, Avstrijcev 31, Nemcev 12, Angležev 29 in Italijanov 27.

Zionistični kongres na Dunaju

Letos poleti bodo imeli na Dunaju zopet prireditev največjega obsega. Dne 18. avgusta se otvori zionistični kongres, katerega se po dosedanjih dispozicijah udeležijo nad 500 delegatov in 25.000 gostov iz vseh krajev sveta. Na kongresu bo zastopanih 60 dežel, udeležilo se ga bo mnogo vlad oficiljno. Zborovanje bo vodil sir Herbert Samuel, komisar Palestine; poleg njega bodo sodelovali: prof. Weizmann, predsednik centralne zionistične eksekutive, Natan Sokolov, polkovnik Tisch, inženjer Usuškin in Vladimir Jakotinski, nekdanji poveljnik zionistične legije. Svetovni zionistični kongres na Dunaju se bo bavil v prvi vrsti s proračunem za obnovu Palestine in letih 1926-27. Razpravljal bo dalje o nase-ljevanju Palestine, o legislativi in drugih podobnih vprašanjih, ki zanimajo židovstvo vesoljnega sveta. Zborovalo se bo v treh jezikih: v hebrejščini, angleščini in nemščini, poleg tega pa so dovoljeno govoriti tudi v drugih jezikih.

Vzporedno s kongresom se bo vršila konferenca hebrejskih pisateljev, katere se udeležijo nad sto židovskih kulturnih delavcev, med katerimi bodo imeli prvenstvo: filozof in esejist Ahađ Hagan, veliki sodobni hebrejski pesnik Nachman Wialik, hebrejski lirik Savel Černihovski in drugi; vršila se bo tudi konferenca hebrejskih učiteljev in zborovanje socialističnih zionistov. Kongres bodo spremljale umetniške in sportne prireditve. V umetniških prireditvah bo najznamenitejši dogodek nastop hebrejske opere iz Palestine in gostovanje slavne hebrejske gledališke družbe «Habina» iz Moskve. Višek sportnih prireditev pa bo židovska olimpijada, katere se bodo udeležili vsi največji sportniki naše dobe.

Za prvo tarifno delo

se sprejme takoj več dobro izveljanih krojačev pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana.

Domače vesti

Potovanje kraljevske dvojice v Dubrovnik in na Bled. Kralj in kraljica odpotujeta dne 16. t. m. v Dubrovnik kjer ostaneta nekaj dni, nakar se odpeljeta v gradšč Suvoor na Bledu.

Poslanik Šeba ostane v Beogradu. Iz avtentične vira smo prejeli obvestilo, da vest praškega »Venkova« po kateri češko-slovaški poslanik v Beogradu, g. Ivan Šeba, v kratkem zapusti diplomatsko službo, ne odgovarja resnici. Poslanik Šeba ostane na svojem dosedanjem mestu v Beogradu.

Scotus Viator pride v Slovenijo. V Zagreb je prispel znani prijatelj Jugoslovenov, angleški publicist in vseučilišni profesor Seaton Watson (Scotus Viator). Njegovo potovanje ima svrhu, da se zbere gradivo za Watsonovo monumentalno delo o ujedinjenju Jugoslovenov. Iz Zagreba se poda Scotus Viator v Dalmacijo ter pride končno tudi v Slovenijo.

Imenovanja v naši vojski. Imenovani so za komandanta inženjerske komande IV. armijske oblasti inženjerski polkovnik Millvoj Arandjelović, za načelnika inženjerskega oddelka Dravske divizije inž. polkovnik Dušan Putniković; za vršilca dolžnosti komandanta 8. konjiškega polka podpolkovnik Milivoj Čolak-Antić.

Odvetniška vest. G. dr. Ciril Kraševac se ne naseli kot odvetnik v Gornji Radgoni, kot smo zadnjič poročali, ampak odpravi svojo pisarno te dni v Cerkljici, v ljubljanski oblasti.

Usposobljenost izpiti za osnovno in za mešičanske šole, ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Mariboru pod predstvom ravnatelja M. Pirca v času od 27. aprila do 3. maja so imeli sledeče uspehe: 1.) Izpiti za mešičanske šole (III. skupina) je napravil g. Pertot Janko; 2.) Izpiti za osnovne šole so napravili: gg. Bratkovič Anton, Erat Vlado, Šijanec Mira (odklica) Mursa Zvonimira, Zidar Milovan, Štubec Jakob, Pavlič Eferm, Orač Olga, Rudež Josip, Golob Josip, Ferluga Franjo, Zohar Hedvika, Miklavčič Antonija, Pohar Sonja, Logar Valentin, Jant Radovan, Bitenc Rado Ivanuš Anžela, Roč Olga, Škalčič Željko in Humer Franjo. 3.) Reprobirani so bili: 1 kandidatinja za strokovni in 2 kandidatinji za osnovnošolski izpiti. 4.) Med izpiti je zastopil en kandidat.

Carinski posredniki. Bivši carinski uradnik Josip Petrič je imenovan za carinskega posrednika v Gornji Radgoni. Carinski posrednik pri glavni carinarnici v Mariboru Jovan Gjukič je kot carinski posrednik premeščen v Subotico.

Izvrševanje privatne zdravniške prakse. Ministrstvo za narodno zdravje je odredilo, da izdajajo v naši državi krajevno dovoljenje za izvrševanje zdravniške prakse oddelji samo krajevne zdravniške zbornice, ministrstvo pa bo izdajalo še nadalje splošna dovoljenja za izvrševanje zdravniške prakse v kraljevini.

Komisija za sprejemanje železniških uslužbencev. Pri prometnem ministrstvu se je sestavila posebna komisija železniških zdravnikov, ki bo odšel vršila pregled vseh onih oseb, ki žele vstopiti v državno službo, pri železnici.

Himen. Poroči se je na Bledu g. Lojze Rabič z gđ. Berto Zrimčevco. Bilo srečno!

Nov vozni red. S prvim junijem stopi v veljavo nov vozni red na naših železnicah, s katerim se uvede več direktnih vlakov in specialnih kompozicij ter se poveča tudi število vlakov.

Oddelek za trgovino in industrijo v Mariboru. S 1. majem je začel posloovati pri mariborskem velikem županu oddelek ministrstva za trgovino in industrijo, ki se pravkar urejuje pod vodstvom referenta dr. Rataja. Prideljena sta mu doslej dva koncepta: uradnika: gg. Ciril Pfeifer in dr. Gašper Pekle. Priti pa imata še dva. Od ljubljanskega oddelka, je prišla k mariborskemu tudi ena pisarniška uradnica. Zaenkrat je oddelek namiščen v I. nadstropju levega trakta županiške palače.

Naraste reke. Dočim je Sava na Hrvaškem zopet nekoliko padla, pa Drava in Donava še vedno naraščata. V Osljeju je doseglja Drava 334 cm nad normalo, vendar pa za enkrat še ni nevarnosti, da pride do povodnji. Ako pa naraste še za en meter, potem bo ogrožen obrambni nasip. Brodar

šike 19. stoletja. Otvoritveni govor je imel prof. beogradske univerze Branko Popović. O značaju francoske grafike je predaval lektor francoskega jezika na zagrebškem vseučilišču.

Natečaj za načrt umetnostnega paviljona v Beogradu. Ministrstvo za prosveto je razpisalo natečaj za umetnostni paviljon v Beogradu. Načrte imajo poslati člani Udruženja inženjerjev in arhitektov. Potrebni podatki so na razpolago pri centralni imenovanega društva ter pri njeni podružnici v Zagrebu.

Nova revija. V Subotici je pričela s 1. aprilom izhajati nova mesečna revija »Književni sever«, časopis za književnost, nauka i kulturo. Urednik je Milivoje V. Knežević. Uredništvo je opravilo pojav tega novega lista v glavnem z vero, da sima tudi severni del naše domovine lahko svoje javno literarno, znanstveno in kulturno življenje. Razlog je torej precej lokalnega izvora: ambicija subotških krajanov, da v svojem mestu koncentrirajo literarno-produktivne sile severne province. Spričo močnih, starih revij, izhajajočih v Beogradu, ta vzrok bač ne daje poročstva za dolgo življenje pravkar ustanovljenega lista. Prva številka prinaša prispevke D. Prokića, M. Protića, M. V. Kneževića, L. Čarčića in dr. in je tiskana v cirilici in latinici.

skl sindikat v Osljeju je ustavil promet, ker parniki zaradi visoke vode ne morejo voziti pod železniškim mostom. Tudi Donava se polagoma dviga, posebno v dolenjem toku. Reka Crnica, ki je zadnje dni poplavlja mesto Paračin, se je zopet vrnila v svojo strugo. Škoda, ki jo je napravila se ceni na 10 milijonov dinarjev. Reka Morava narašča z veliko naglico in obstoja nepopredna nevarnost, da prestopi svoje bregove. Oblasti so ukrenile vse potrebne odredbe, da ne pride do večje nesreče.

Za veliko državno posestvo Belle je generalna direkcija državnih posestev razpisala službo direktorja. Kandidati za to mesto morajo imeti fakultetsko izobrazbo.

Narodni socialisti in trobojnici. Iz Zagorja ob Savi nam pišejo: 1. maja so v Zagorju proslavljale vse delavske organizacije, med njimi tudi narodno-socialistična, ki je imela na rdeči zastavi pripeto trobojnico. Ko so se hoteli vvrstiti v sprevod, so jih obstopili komunisti in zahtevali od njih, da morajo z rdeče zastave razgrizati trobojnico ako hočejo napraviti obhod skupno z njimi. Koliko gre narodnim socialistom za narodnost, katero neprestano povdarjajo njihovi generali v Ljubljani, pa naj izpriča dogodek, ki se je pri tem izvršil. Narodni socialisti so z zastave strgali trobojnico, jo vrgli v stran, nakar so v bratskem objemu s komunisti z obhodom proslavljali 1. maj. Ker je to proti načelom Sokolstva, katerega člani so trgali trobojnico, bo seveda tudi v tem pogledu treba napraviti remedium. Gospodje bodo pač morali priznati, da morajo biti samo eno, ne pa vse, kar jim čas in prilika pokaže kot oportuno.

»Slovenec« se norčuje iz obrtništva. Obrtnik nam piše: Ono obrtništvo, ki se ni prišlo do spoznanja, da je strankarjem delovanje zanj je laž in humberg, naj si prečita poročilo četrtkovnega »Slovenca« o čevljarškem kongresu. V dolgem članku ni niti duha ne sluha o stvarnih poročilih referentov in sledeči debati, ki je pokazala kako obupen boj bilje ravno čevljarški obrtnik za svoj obstanek. »Slovenec« se na eni strani cinčno norčuje iz krasno uspelega zborovanja na katero so prihiteli čevljarški mojstri iz daljnih krajev, na drugi strani pa zopet blati idealne delavce in naše strokovne obrtniške organizacije, ki se ne vrtikajo v strankarske zadeve, temveč delajo izključno le na strokovnem polju v korist obrtnika. Pustimo ta grd izpad proti našemu obrtništvu in osivelim obrtniškim prvoboriteljem na strani, ker jim je v zadostenje leno uspel kongres in pa spričevalo bratskih hrvaških voditeljev, ki so se divili zavednost in organizaciji našega obrtništva. Tudi smo prepričani, da resni obrtniški voditelji, ki so mogoče pristaši SLS, takega ogabnega napada proti našemu obrtništvu ne odobravajo. S požrtvovalnim strokovnim delom bomo dokazali, kdo deluje za obrtnika in kje je mesto obrtnikov. Obrtništvo pa naj si dobro zapomni storjeno kruto žalitev in naj obrne hrbet onim, ki pred očmi nimajo koristi obrtnika, temveč le sobične in strankarske interese.

Afera na zagrebški medicinski fakulteti. Poročali smo že, da so v Zagrebu aretirali in izročili sodišču bivšega asistenta patološko anatomskega zavoda medicinske fakultete Viktorja Efermova, ki se je izdajal za zdravnika, dasi ni imel absolviranih medicinskih študijev. Dekanat medicinske fakultete v Zagrebu je sedaj objavil komunikacijo, ki pravi, da je bil Efermov, ki je bil prej zdravnik začasne vojne bolnice v Meljanah v Boki Kotorski, nameščen kot asistent patološko-anatomskega zavoda fakultete. Ko je pozneje zahteval nostrifikacijo svoje zdravniške usposobljenosti, je sklenil profesorski zbor, da mu ne more nostrificirati diplome, ker je kot begunec zapustil dokumente v ruski vojski ter je moral predložiti samo vojaške dokumente o zdravniški kvalifikaciji. Naročeno mu je bilo naj ponovi vse izpite II. in III. medicinskega rigorozita. Te izpite je polagal po običajnem redu. Ko so se pojavili dvomi o njegovi zdravniški kvalifikaciji, je dekan ustavil nadaljno polaganje izpitolov, profesorski zbor pa je pisal v Rusijo po informacije. Dekanat medicinske fakultete v Rostovu je sporočil, da je imel Efermov koncem leta 1917/18. štiri semestre medicinskih študij, radi česar ni mogel imeti že leta 1916. zdravniške diplome kakor je trdil Efermov. Dekan je Efermova nato takoj suspendiral od službe ter prijavil zadevo rektoratu in oblastvom. Ta komunikacija je podpisal dekan medicinske fakultete dr. Miroslav Čačković, ki za sedaj sprašuje v »Novostih« dr. Lujo Thaler, ali je pripravljen izjaviti vse posledice, če mu dokaže, da nekatere navedbe v komunikaciji niso točne.

Protj odeblosti deluje s kolosalnim uspehom samo »Vilfanov čaj.« Dobiva se v vseh lekarnah in drožerijah. Proizvajalec: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 71.

Zahvala. Vajeniške izdelke iz Domžal za vajeniško razstavo v Ljubljani je g. Fr. Cerar, tvorničar v Domžalah, brezplačno prevažal. Za podporo se mu odbor obrtne nadaljevalne šole v Domžalah najtopleje zahvaljuje.

Zalosten konec gospodarske razstave v Vrču. Kakor poročajo iz Vrča, je policija aretirala prireditelje tamonjše gospodarske razstave, ker so osumljeni velikih nerednosti. Priprave za razstavo so oblastveno ukinjene. Upanki se pozivajo, da prijavijo svoje terjatve policiji v Vrču.

Naši v Ameriki. Iz Pittsburga v Zedinjenih državah smo prejeli obvestilo, da se je tamkaj ponesrečil naš rojak Janez Baselj. Zdrav je šel na delo, toda vrnil se ni več. Zaposlen je bil pri American Steel-Poundry Co. Ko so dvignili velik kos jekla, se je strgala vrvi in jeklo je padlo na Baslja. Bil je

POZOR!

Opozorjamo vas, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdeča, modro ali zlato)

»ključ«

traja kakor štirje pari druzih. Kupite eden par in repretite se. — Nogavice brez žiga »ključ« so ponarejene.

na mestu mrtev. Doma je bil iz Smihela pri Novem mestu. Zapuščala žena in troje otrok. Umrlj so v Ameriki še naslednji naši rojaki: v Jolietu Ivan Barbič in Fran Muštar — prvi za pljučnico, drugi na operaciji. Barbič je bil doma iz Metlike. V Bradoncu Fran Arhar iz Borovnice. v Cansas City Peter Šterk iz Jelenje vasi pri Crnomlju, v Bessemeru Martin Mazl iz Male vasi pri Ljubljani, v East Helene France Knap iz Gorlice pri Preserju, v Clevelandu pa Maks Zajec rodom iz St. Ruperta na Dolenskem.

Katastrofa v vikarni noči. V vasi Crni brjez pri Mostarju v Hercegovini je divjala že dni strašna nevihta, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Okrog male siromašne hišice kmeta Bjelanovića, ki je stala na hribčku na samem, je treskalo in se bliskalo, kakor bi bil sodni dan. Neki seliak, ki je ponovno svevalo svojemu prijatelju, naj se izseli iz nevarnega kraja. Je pogledal iz doline proti hribu in opazil, da je pravkar v Bjelanovićevo hišo tresla strela. Poklical je takoj sosede in jih opozoril na smrtno nevarnost v kateri se nahaja Bjelanovićevo rodbina. Seljaki so odhiteli ponesrečenecem takoj na pomoč, a bilo je žalibog že prepozno. Našli so Bjelanovića in njegovo ženo na tleh, zvijajočo se od bolečin. Obema so se vžigale obleke in plamen, ki ga je povzročila strela, je objel tudi že pohištvo. Vsaka pomoč je bila izključena. Nesrečneža sta podlegla težkim opeklinam že čez pol ure, hiša pa je pogorela popolnoma do tal.

Samomor 60 letne starke. V Beogradu se je 5. t. m. obesila 60 letna starica Ukus Pijade. Domnevajo, da je izvršila samomor radi boleznj in bojazni, da bi popolnoma ne ostlepa.

Velika defraudacija v Bakru. V Bakru je policija aretirala uradnika v monopolnem skladišču Aleksa Cvijanovića, ki je pomeveril tobačnih izdelkov v vrednosti 70 tisoč dinarjev.

Vlomilci opleni trafiko na Bregu pri Ptaju. V noči od 4. na 5. maja so na Spodnjem Bregu pri Ptaju doslej neznanj vlomilci vdrlj v trafiko uradniške vdove Amalije Zajdelje. Vlomilci so ji odnesli celo zalogo tobačnih izdelkov v vrednosti 22.209 dinarjev. S plenom so izginiti brez sledu. V zadnjih mesecih se je v raznih krajih mariborske oblasti izvršila cela vrsta vlovov in tatvin. Po načinu izvršitve vlovov se domneva, da je na delu organizirana vlomilska tolpa.

PEVSKI ODESK »GRAFIKA«

prideji v souboju dne 9. maja

DRUŽABNI VEČER

s koncertom in plesom. Začetek ob 20. uri.

Iz Ljubljane

Minister Kalfov na potu skozi Ljubljano. Bolgarski zunanji minister Hristo Kalfov je prispel danes ponoči ob pol 24. na potu v Pariz z orijentiranim ekspresom v Ljubljano in takoj nadaljeval svojo vožnjo.

Izlet mladine v Ljubljano. Z malničkim je prišla sezona izletov. Golenci podeželskih zavodov prihajajo na izlete v mesta. Šolska mladina iz Ljubljane pa na deželo. V sredo je posetila naše mesto šolska mladina z Jesenic pod vodstvom učitelja Pibrova in gđ. Milene Humer. Mladina si je ogledala znamenitosti mesta in položila na Prešernov spomenik cvetje z Golice. Popoldne je pohitela mladež na Smarno go. Iz Ljubljane je odnesla najboljšje spomine.

Cvetočni dan v prid vojnim žrtvam priredi v nedeljo dne 10. maja Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnice v Ljubljani ob praznem sodelovanju cenj. dam vseh ljubljanskih ženskih društev. Prosimo vse društva, da to upoštevajo in cvetlično prireditev za ta dan opustijo. Odbor.

Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani opozarja ponovno svoje članstvo na ogled tovarne v Jaršah in nato izlet v Lukovico, ki se vrši v nedeljo dne 10. maja. Odhod ob 7.55 zjutraj iz glavnega kolodvora. Opozarjamo, da so za povratek iz Lukovice do Domžal za vse udeležence naročeni vozovi. — Odbor. 935

Udruženje jugoslovenskih inženjerov i arhitekta — sekcija Ljubljana vabi člane, da se udeležijo pogreba blagopokojnega služnega člana g. inž. Cirila M. Koča danes ob 16. uri iz Nunske ulice št. 10. — Upravni odbor. 942

Mestna Orjuna. Prireditvena sekcija priredi v soboto dne 9. maja v areni Narodnega doma čajanko z zanimivim sporedom. Svira barski orkester. Na sporedu je tudi Baljiva pošta in ples. Vstopnine ni. Začetek ob 20. uri. Vse članstvo in prijatelji našega pokreta uljudno vabljeno! — Prireditvena sekcija.

»Jurjevanje.« Na malnik deset — ob uri deveti — na Gradu ljubljanskem — se maša prične. — Potem se od kraja — začne ringarala — počez in po dolgem — veselo bo vesel — Brez dvoma bo vredno — da bi si za vedno — to slavje vsak prišlec — zapisal v srce! 943

Dotični, k' je v nedeljo na Cesti na južno železnico vzel z ograje dežnik, se pozivila, da ga odda na policiji, ker bo sicer, ker je snan. ovaden. 940

Za društvo slepcev je daroval g. Anton Koritnik, hotelir hotela »Slon« 300 Din. namesto venca na krsto umrle g. Marije Košiča. Znesek naj se dvigne v upravi našega lista.

Najnovejša bluze, otroške plaščke, oblečke priporoča Krištof-Bučar.

Zabavni večer s petjem in godbo, plesom in drugimi zabavnimi točkami, priredi pevski odsek »Grafika« v soboto dne 9. maja v dvorani Kazina. Vse zabave, smešna in šaljivna občinstvo se vabi na ta večer mičnosti, šegavosti in razigranosti, na katerem bo mladi grafični zbor in šestjakobski orkester z zvrhano mero zabave razigraval mlado in staro. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 10 Din. Ves dohodek gre v korist pevskega odseka »Grafika«. 866

Veselica društva »Soča« dne 2. maja je uspela v vsakom oziru prav lepo kljub temu, da se je ni udeležilo več znanih obrazov. Vse točke veselice, ki so nudile polno umetniškega užika in zabave, so bile dovršeno uprizorjene osobito solospeli opernih pevcev gđ. Sviliģejeve in g. Stuhelja. Ples je bil izredno živahen. Bil je res večer domače in prisrčne zabave. Sentjakobskemu pevskemu zboru, godbi Sokola I., opernim in vsem drugim igralcem ter dobrotnikom, ki so pripomogli z darovi do takega uspeha — srčna hvala!

Policijske prijave. Od srede na četrtek so bili pravljeni policijski sledeči slučaji: 2 tatvine, 1 poškodba tule lastnine, 1 prestopke kaljenja nočnega miru, 2 prestopke obrtnega reda, 10 prestopkov cestnega policjskega reda, 1 prestopke trpinčenja živali in 1 samomor. Aretacije so se izvršile 4 in sicer: 1 radi prestopka tatvine, 1 radi vlačuzanja, 1 radi prestopka pijanosti in 1 radi prepovedanega povratka.

Poboljšstvo. Med javno sejo Trgovske in obrtniške zbornice v sredo se je vršila tudi tajna seja, ki je imela raspravljati o neki notranji zadevi. Zato so bili poročevalci listov sprva zaproseni, da se za kratko časa odstranijo, vendar se jim je nazadnje dovolilo, da ostanejo, vendar pa o tem ne poročajo, odnosno ne tolko, kolikor se jim bo dovolilo. Toda »Slovenec« je kljub temu prinesel o tej seji poročilo še celo s komentarjem. Ne gre za predmet, o katerem se je raspravljalo, temveč je za drugo navaden žrt dostojnosti. To je že drugo poboljšstvo, ki ga je »Slovenec« zagrešila teden napram zbornici. Prva »Slovenčeva« nezrelost je bil popolnoma neosnovan in neresen napad na zbornico, katerega je kronalo delstvo, da je dotični številko »Slovenca« našel zbornični tajnik g. Mohorčič zjutraj z očitanim člankom pred svojim stanovanjem približno v vrata.

Tatvina na konjskem sejmišču. Zivinski sejmi so že od nekdaj znana privlačna sila za razne tatove in žeparje. Ob takih prilikah se udeležujejo tatovi najlažje radi velike množice ljudi in ker vedo, da najdejo za svoj posej tamkaj največ priložnosti. V sredo so polovili ljubljanski detektivi na sejmišču zopet več sumljivih prikazni, ki so stikale po tujih žepih in imele v nekaterih slučajih tudi uspeh. Konjskemu trgovcu Francetu Kodellju je zmanjkala z voza tudi 200 Din vredna odeja.

Aretacija nevarnega goljufa. V Štiki je bil v sredo popoldne aretiran 22-letni Ivan Bukičič, bivši ključavnarski pomočnik, jako iznepljiva natura. V zaporu, katerega je odsedel radi goljufije, se je seznanil tudi z nekim Nazličem. Prišedji zopet na prostu je bila njegova prva pot, da je šel k Nagličevi ženi v Sp. Bernik in ji izročil ponarejeno pismo njenega moža, v katerem prosil za 3000 Din gotovine. Goljuf se je izdal za sina sodnega nadsvetnika Kašerja. Trik se mu je popolnoma obnesel in je goljuf denar takoj dobil. Navihane pa ni imel dolge sreče in je moral sedaj zopet v zapor, kjer mu bodo morda dopovedali, kaj je prav in kaj ne.

Iz Celja

Značilni Predzadnja »Cillier Zeitung« registrira imenovanje višjega sodnega oficijala Ivana Ivanca za višjega pisarniškega predstojnika pri okrožnem sodišču v Celju. O tem imenovanju, ki je dvelično v Celju precej prahu, smo že poročali. Nad vse zanimivo pa je, da »C. Z.« piše njegovo ime ostentativno v nemškem pravopisu Ivanšček, kakor se je ta gospod popreje pisal...

Več oblek je ukradel neki neznanec v torek dne 5. maja fotografu Kunšeku iz njegovega stanovanja na Cankarjevi cesti. Ukradene obleke so bile vredne nad 6000 dinarjev.

Učiteljsko seje se ponovno opozarja da se vrši zborovanje Celjskega učiteljskega društva jutri v soboto v Zalcu in ne v Celju, kakor je bilo to dostel.

Število umrlih v aprilu. V Celju je umrlo v aprilu skupno 25 oseb in sicer 7 v mestu, 16 v javni in 2 v vojaški bolnici.

Iz Maribora

Izpopolnitev odbora J.-C. lige. Pri večerašnji seji J.-C. lige je bil kooptiran odbor g. Vladimira Suša, komisar pri velikem županu v Mariboru. Tel seji je prisostvoval tudi predsednik, poslanec dr. Pivko, ki se je za dva dni vrnil v Maribor.

Se škrtinikani. Zadnje dni je zabeležil mariborski mestni fizik zopet dve novi obolenji na škrtinikani. V izolirani baraki splošne bolnice leži trenutno še 19 bolnikov na škrtinikani, dva na ošpicah in eden na davici.

»Jadransko noč« priredi v soboto dne 9. maja v Narodnem domu naše agrarno društvo »Jadran«. Prireditve bo izredna, ker vsebuje spored in priprave vrste iz domačega kraško - primorskega življenja. Tamnega kraško - primorskega življenja. Tamnega kraško - primorskega življenja.

»Jadran« priredi v soboto dne 9. maja v Narodnem domu naše agrarno društvo »Jadran«. Prireditve bo izredna, ker vsebuje spored in priprave vrste iz domačega kraško - primorskega življenja. Tamnega kraško - primorskega življenja. Tamnega kraško - primorskega življenja.

naši zavesti in je zato repertoar izbran iz lahkejših, predvsem pa efektivnih, posebno za narodno zavest vzbujajočih skladb. Priporočamo vsakemu, da posesti to prireditve, da se oddolžimo društvu »Jadran« za njegovo smoteno delo.

Iz Trbovelj

Vzglej, ki ga ni omalovaževati. Od socialistov Bernotove skupine smo naprošeni ugotoviti, da niso imeli komunisti na veliko nočni podeljek veselice pri Počivavškju, pač pa pred Rudarskim domom, bernotovci pa v Počivavškju gostilni. Zaradi našega poročila o veselicih na velikonočni podeljek 15. aprila so bili predvsem bernotovci zelo razburjeni, ker so imeli vti, da se nalašč napačno poroča. Toda temu ni tako, kajti mi se držimo točno stvarnega poročanja. Kdor je bral pazorno dotično poročilo 15. aprila, je moral sprevideti zaradi nejasne zveze, da gre za tiaskarske škrtarje, ker je bila povsem izpuščena ena vrsta, ki bi sicer omogočevala smisel. Omenjeno razburjenje, ki se še sedaj ni poleglo, je za »Jutro« razveseljivo znamenje, ker nam dokazuje, da ima naše časopisje mogočen vpliv, mimo katerega ne morejo kar tako meniti nič tebi nič naši nastopniki.

Nastavitve invalidskega doma. Tukajšnja invalidska organizacija, ki šteje okoli 160 organiziranih članov in ima pod svojo zaščito tudi 180 vojnih sirot brez staršev, bodisi očeta ali matere, je sklenila postaviti v Trbovljah invalidski dom z vizidavo spominske plošče. Le ta bo vsebovala imena vseh trboveljskih rojakov, padlih za časa svetovne vojne. V svrhu čimprejšnje realizacije svojega načrta se bo obrnila invalidska organizacija na škola v Mariboru in na škola v Ljubljani, da bosta vplivala po svojih močeh, da bodo podeželski ljudje darovali v ta namen v pristojnih cerkvah, ob enem pa tudi na oha velika župana za dovoljenje pobiranja prostovoljnih prispevkov pri vseh patriotskih državljanih v Sloveniji. V odzoru omenjene organizacije so energični možje, zato je upati, da se jim bo njihov načrt, čeprav je nekoliko drzen v današnjih razmerah, tudi posrečil. Zaradi lege invalidskega doma se je dosedaj že precej ukropalo, kako jim bo na sreča mila, se še ne ve.

Tudi pri nas tombola. Sokolsko društvo bo priredilo med 15. junijem in julijem javno tombolo, katero je pravkar dovolil veliki župan ljubljanske oblasti. O tem, da se bo dobro obnesla, ni nobenega dvoma. Pri zadnji tomboli so odnesli vse dobitke preprosti delavci, katerim se ni niti najmanj sanjalo, kakšna sreča jih čaka.

Iz Primorja

Dopolnilni davek na dohodke v Italiji. Italija je uvedla nov davek, kateremu so podvrženi vsi državljani doma in v inozemstvu, pa tudi vsi tisti, ki so sicer inozemski državljani, a imajo kakršnekoli dohodek v Italiji. Novi davek se nanaša na vse vire, na premišline in nepremičnine. Od tega davka so oproščeni samo člani vladarske hiše, poslaštva tujih držav in tuji konzulati. Dohodke morajo napovedati vse osebe, če njihovi dohodki ne znašajo manj kakor 6000 lir na leto.

Vipavski poljedelci v Vidmu. Pod osebnim vodstvom ravnatelja kmetijsko-potovarjalne šole v Ajdovščini dr. Velicogne se je odpravilo 40 vipavskih poljedelcev v Videm, da si tamkaj ogledajo kmetijske zavode in podobne ustanove.

Guimerovo dramo »Nizava« uprizori prihodnjo nedeljo »Dramatično društvo« v Gorici.

Možgane si je pretresel 34letni Alojzij Cottič iz Tabora pri Dornbergu. Peljal se je z lastnim vozom iz Gorice. Blizu St. Petra je padel na tla, kjer je obležal nezavesten. Usmiljeni ljudje so ga pobrali ter ga odpeljali v gorško bolnico.

Nesreča v tržaki prosti luki. Trije težaki so v tržaki prosti luki prekladali železo. Hoteli so dvigniti veliko tračnico, katero so privezali z železnimi vrvmi, da jo žerjav prenese. Ko je bila žina že v zraku, so vrvi popustile in železo je padlo na tla. K sreči so težaki odskočili, da jih ni ubilo; ranjeni pa so bili vendar trije, in to so morali oddati v bolnišnico.

Slabo je našel kraški kmet Mihael Grmek v Trstu, kjer se je mudil po opravkih. Na ulici je nenkrat stopil predenj človek ter mu ponudil roko. Grmek ga je hotel zavrniti, toda mož se je tako prijetno smukal okolu njega in ga ogovarjal ter opozarjal na poznanstvo, da mu je kmet sledil izročil 100 lir, katere je hotel slepar »zamenjati«, kakor je rekel. Slepar je Grmeku velič, naj ga počaka pred neko prodajalno. Čakal je in čakal, sleparja ni bilo več nazaj. Končno mu ni preostalo nič drugega kakor da naznanj stvar policiji in se vrne odkoder je prišel.

Dramska sezona šestjakobske »Čitalnice« v Trstu se bliža svojemu koncu in prične v nedeljo na oder Bernotovino igro »Tati«, ki bo ob enem beneficijna predstava marljivega slovenskega ansambla.

Tehnični zavod v Gorici bodo zidali na ozemlju starega pokopališča, tako je odločila komisija za izredno upravo videmske pokrajine.

Zrtev kolezarja je postala 12letna deklica Marija Frankovec iz Lonjerja pri Trstu. Marija je bila namenjena k zornicam in je šla po cesti z nekaterimi tovaršicami. Naenkrat je pridrvel za njo 35letni kurjač Vincenc Mlač s kolosom. Kljub temu, da je zvonil, se je deklica prepozno umaknila. Kolezar jo je podrl na tla in je tudi sam odletel v stran. Nesrečna Marija si je pri padcu pretresla možgane. Prepeljali so jo v tržaško bolnišnico, kjer najbrže ne bo okrevala.

Excella

je najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obil. — Nadomestni deli za vse stroje.

L. GOREC, LJUBLJANA
palača Ljubljanske kreditne banke

Iz življenja in sveta

Koliko zlata je na svetu?

Ker je sedaj angleški funt dosegel predvojno pariteto, je angleška vlada zopet dovolila izvoz zlata v inozemstvo. Posledica tega koraka bo, da se bodo dovoljevali krediti valutarno šibkejšim državam v Evropi, ki bodo s tem zlatom okrepile vrednost svojega denarja. Pri tem je zanimivo vedeti, koliko zlata se nahaja danes po vsem svetu.

V Ameriki cenijo, da je na svetu za 9400 milijonov dolarjev zlata, ali v jugoslovenski valuti, nekako 580 milijard dinarjev. Od te vsote ga je skoraj polovica v Zedinjenih državah, namreč 4200 milijonov, kar je vsekakor v veliki meri posledica svetovne vojne, ki jim je tako malo škodila, zato pa tem več koristila. Od ostalega dela, nekaj nad polovico, odpade na Veliko Britanijo približno 760 milijonov dolarjev zlata ali 8%, na Francijo 709 (7,5%), Argentinijo 472, Kanado 227, Italijo 215, Holandijo 234, Španijo 187 in Švico 142 milijonov dolarjev.

Kako zelo prevladujejo Zedinjene države, kar se tiče množice zlata, dokazuje dejstvo, da ga je odpadlo okoli leta 1870, nekako po tri dolarje na glavo prebivalstva. To število je zrastle v predvojnih letih na 18 do 19. Leta 1913. ga je bilo že nad 19 dolarjev na glavo. Lani je prišlo na vsakega prebivalca Zedinjenih držav že po 40 dolarjev zlata.

Evropa bi po stvarnih računih potrebovala za svojih 300 milijonov prebivalcev zlato rezervno v znesku šestih milijard dolarjev. V resnici pa jih je imela konec leta 1923, le kakih 2200 milijonov. Iz tega se vidi, kako zelo je Evropa danes odvisna od Amerike, ki jo je daleč prekosila. Ne mislimo pri tem samo na Zedinjene države, ki jih v političnem in gospodarskem oziru navadno splošno označujemo z Ameriko, ampak tudi na druge velike države, kot Kanado, Brazilijo in Argentinijo. Evropa je postala predmestje Amerike.

Odgovornost zdravniškega poklica

Ljudje si v vsakdanjem življenju največkrat predstavljamo, da učeni možje v praktičnih poklicih «masno služijo». Pri tem mislimo samo na materialno stran njihovega znanja in docela pozabljamo na odgovornost, ki jih spremlja njihovo delo podnevi in ponoči.

V Budimpešti se je zgodila pretresljiva pomota, katere žrtvi sta postala dva moža svojega poklica, en zdravnik in en lekarnar. Pivovarniški ravnatelj Josip Kunz je bolehal na revmatizmu. Šel je k svemu prijatelju zdravniku dr. Arpadu Mayerju ter ga prosil, naj mu predpiše kako zdravilo proti revmatizmu. Dr. Mayer mu je predpisal kolicin, pomoti bi se pri doziranju ter je mesto treh miligramov zapisal 30 mm centigramov. Tri dni po zavžitju predpisanih pilul je ravnatelj umrl na zastrupljenju.

Predno je postalo zastrupljenje usodno za Kunzovo življenje, se je dr. Mayer na vse načine trudil, da bi svojega prijatelja rešil. Seveda je bilo že prepozno. Pacient je umrl. Zadeva je prišla v javnost, kjer je vzbudila strašno ogorčenje. Državni pravdnik je zdravniška tožila. Toda poleg dr. Mayerja je bil soobtožen tudi lekarnar, ki je pripravila zdravilo, toda ženska je izpovedala, da je njen šef recept odobril, čemer je njena odgovornost postala brezpredmetna. Sodišče je končno izreklo sodbo. Obsodilo je zdravnika in lekarnarja vsakega na tri mesece ječe ter na denarno globo. Upoštevalo usodno pomoto, ki se je zgodila, na je sodni dvor dovolil zdravniku in lekarnarju izvrševati nadaljno prakso brez kakih posledic za njun poklic.

Obsojenca se sedaj upirata obsodbi. Ne zdravnik in ne lekarnar noče nastopiti odmerjene kazni. Oba se pravdata dalje v nadi, da bosta dosegla v višji instanci revizijo procesa. Za dogodek

vlada v zdravniških krogih in med občinstvom velikansko zanimanje, saj je slučaj, ki je predmet splošnega obravnavanja, zelo nevsakdanjega značaja.

Hristo Kalfov

bolgarski zunanji minister.

Hristo Kalfov, sedanjí bolgarski zunanji minister, je vodja generalnega triumvirata Lazarov-Volkov-Kalfov, čigar živi stroj je ministrijski predsednik univ. profesor Aleksander Cankov.

Kalfov je revolucionarni minister in je prišel v vlado po krvavem 9. juniju 1923., ko je vojaška liga vrгла Stambolijskega in se polastila vlasti. Rojen je bil v Kaloforu in je star 42 let. Po končanih srednješolskih študijah je stopil v vojaško akademijo, ki jo je končal leta 1903., nakar ga je poslala vlada v svrhu nadaljnjih vojaških študij na vojno akademijo v Turin. V balkanski vojni je bil dodeljen operativni sekciji pri generalnem štabu, pozneje pa je postal kot izvrstni vojaški pedagoški učitelj tedanjega prestolonaslednika, sedanjega bolgarskega kralja Borisa.

Po nerodnem intervjuju notranjega ministra Ruseva novinarjem o notranjem položaju Bolgarske po atentatu v cerkvi Sv. Nedelje, je Kalfov posetil našega sofijskega poslanika Rakiča in izjavil, da Rusev nikakor ni nameraval zvrčati krivdo za nesrečne dogodke na Bolgarskem na našo državo, in da je njegov ideal, živeti v najboljših odnosih z Jugoslavijo. V torek se je na potu v Pariz in London ustavil v Beogradu, kjer je imel ponovno posvetovanja z našim zunanjim ministrom doktorjem Ninčičem.

Nova univerza v Avstriji

V Solnogradu je obstojala doslej bogoslovna katoliška fakulteta. Sedaj se snuje ustanovitev polne univerze, ki zaenkrat še ne bo imela vseh fakultet. Nova univerza ne bo samo duhovni zavod. Mislijo na ustanovitev rednega državnega vseučilišča, kjer bodo razen duhovnikov benediktinskega reda poučevali tudi laiki. Študirali na novi univerzi bo vsakomur dostopen. Bodoča solnograjska univerza je našla že precej mecenov, na čelu jim papež Pij XI., ki je že nakazal dva večja zneska za novi zavod, v Lincu je bila pred kratkim konferenca, ki se je udeležilo 30 opatov raznih benediktinskih samostanov iz vse Evrope in kjer so razpravljali o izpopolnitvi univerze v Solnogradu. Tu bodo ustanovili velik konvikt za vse diake benediktinskega reda, ki naj sprejme vase vse klerike reda iz srednje Evrope.

Doslej se je prijaviло približno 30 cerkvenih dostolanstvenikov, večino ma opatie bogatih samostanov, ki hočejo zaenkrat nositi vse stroške za ustanovitev modroslovne fakultete in izpopolnitev splošne, tudi laičkom dostopne univerze namesto avstrijske vlade, ki sedaj nima za to potrebnih sredstev.

Dediči parmskega vojvode pred sodiščem

Iz Firenze poročalo: Pretor iz Viareggia je povabil na dan 21. julia pred sodišče celo vrsto znanih osebnosti, med katerimi se nahajalo: Bolgarski kralj Boris, njegov brat princ Ciril, princeznija Evdoksija in Nadežda, vsi štirje otroci umrle bolgarske kraljice,

žene pregnanega kralja Ferdinanda Koburškega; dalje princ in princeznice: Henrik, Jožef, Marija Pija in Marija Tezezija Burbonska, Beatrica, Maria Adelajda, Sikst, Fran Ksaver, Feliks, Henrieta, Gustav Burbonski, razcesarica Zita Avstrijska, princeznija Marija Antonijeta in princ Franc Burbonski, ki so vsi dediči Parmškega vojvode, Roberta Burbonskega. V svoji oporoki je namreč določil Parmski vojvoda, da morajo njegovi zakoniti nasledniki izplačevati uradnikom njegovega dvora pokojnino tudi po njegovi smrti, in sicer tistim uradnikom, ki so služili vsaj 10 let, polovico penzije, tistim, ki so služili 20 let ali več, na celo penzijo. Dediči so do leta 1918, v resnici izpolnjevali svoje obveznosti, pozneje pa so ustavili izplačevanje. Oškodovani uradniki so sedaj podvzeli korake pri sodišču, ki bo v kratkem reševalo to pravdo, ki je zanimiva posebno po tem, da posaja na zatožno klop visoke glave.

Oslepel med plesom

Londonke bolnišnice so nedavno priredile veliko plesno soarejo v korist revninih slepcem. Zabave se je udeležila ogromna množica ljudstva, med moškim spolom tudi neki mladenič, ki se je živo zanimal za okulistiko. Plesal je več ur nepretrgamo in šele ko je bil že tako truden, da so ga noge jedva držale pokonci, se je odločil za kratek odmor v naslanjaju.

Ko je sedel in so mu v buffetu postregli z naročeno zakusko, pa je nenadoma začutil, da mu pojemata vid. Obrčal se je na vse strani, mežikal, tresel trepalnice in končno zaplakal. Spoznal je, da je oslepel. Bil je takoj prepeljan v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da je nastala oslepelost radi nalezljive navale krvi na očesna opta. Tak slučaj izgube vida so zelo redki, vendar se od časa do časa pojavljajo. V Londonu se je pripetil zadnji primer te vrste pred šestdesetimi leti. Takrat je na sličen način oslepel profesor John Harley, kateri pa je po štiriletnem sistematičnem zdravljenju zopet izpreledal. Nesreča, ki je zadela sedaj mladeniča na plesni prireditvi, je zbudila splošno sočutje v Londonu. Najboljši strokovnjaki se zbirajo okoli nesrečnega, da poskusijo na njem svoje znanje in mu po možnosti vrnejo dar vida.

Moško perilo

v krasni izbiri

po jako ugodnih cenah - Vam postreže

P. MAGDIĆ

Oglejte si solidnost blagajl 222-a

Pošiljam na izbiro tudi po pošti.

× Rudarska nesreča v Ameriki. Iz Wallace poročajo, da se je pripetila v rudniku Necli nesreča in da je 700 metrov pod zemljo zaprtih 17 rudarjev. Nikče ne upa več, da jih bo mogoče rešiti, ker je ves rudnik poln strupenih plinov.

× Davek na debelost. Seveda v Ameriki, kje pa malite? Dr. Hunt Peters, strokovnjak v vprašanjih prehrane v Washingtonu, priporoča progresiven davek na debelost. Svojo propagando utemeljuje s trdnim prepričanjem, da se bo na milijone Američanov našli lotilo hujšanja, kot da bi plačevali davek, kar bi bilo vsekakor pozdraviti s stališča ljudskega zdravja.

× Rekord v razkladanju. Parnik Cunard Line «Mauretania», ena največjih ladij na svetu, je te dni razkladala pošto v Plymouthu na Angleškem. V 58 minutah je izkrcal parnik 3600 poštnih pošilk in je s tem dosegel nov rekord na tem polju.

× Usodna brezbržnost zdravnika in lekarnarja. V Budimpešti je pred kratkim zapisal glavni zdravnik tamonje delavske bolnišnice blagajne, dr. Arpad Mayer, generalnemu ravnatelju Delniške pivovarne Josi pu Kunzu valed brezbržnosti in ne da bi bolnika temeljito preiskal, tako močno dozo kolicina, da se je Kunz zastrupil in kmalu potem umrl. Oblastvo je uvedlo preiskavo, na podlagi katere sta bila sedaj zdrav

nik dr. Mayer in lekarnar Feczanyi, ki je tudi kriv, ker bi moral vedeti, da tako velika doza strupa mora neizogibno imeti smrt za posledico, obsojena vsak na tri mesece zapora in tri milijone madžarskih kron globe.

× Prodaja Raffalove slike v Ameriko. Kakor poročajo nemški listi, je bila te dni prodana Raffalova slika «Giuliano di Medici» iz zbirke Oskarja Huldshinskega v Berlinu v Ameriko za en milijon zlatih mark.

× Kolena dežela ima največ listov? Seveda Zedinjene države severnoameriške, kjer izhaja kakih 30.000 periodičnih tiskovin. Potem pride Francija s približno 10.000 Nemčija 7000, Anglija 5000 in Italija s 2500 listov. Drugačnja pa je statistika, ako vpoštevanju število prebivalstva. V tem primeru ima največje število časopisov Švica, časopisi. Ostale države imajo veliko manj, kjer pride 270 listov na en milijon prebivalcev. Poleg Švice zavzemajo drugo mesto

Zedinjene države z 250, tretje Francija 1240, četrto Holandija s 130 in peto Nemčija s 115 listi. Anglija ima 98 novin na en milijon prebivalcev, Italija 60 in Belgija 30. O Jugoslaviji naša statistika ne pove nič.

× Tudi telovadba. Mišice na desni lakti predsednika Zedinjenih držav Coolidge se za njegovega predsednikovanja dobile naravnost obliko atletov. Coolidge je pred kratkim stisnil pri sprejemu, ki se ga je udeležilo velikansko število ljudi, 950 rok; to je natančno 55 na minuto, kakor so ugotovili novinarji. Podajanje roke je trajalo pri vsaki osebi torej eno sekundo. Ni čuda, da mora postati gospod Coolidge atlet pri taki telovadbi.

× Razstava nagrobnikov. Koncem maja se otvorijo v Lausanni v Švici razstava nagrobnikov, ki bo trajala do 27. septembra. Na tej razstavi bo videti najpopolnejše umotvore, ki jih je ustvarila moderna kiparska umetnost na tem polju.

Književna politika

Prvi zvezek Cankarjevih zbranih spisov

(V Ljubljani 1925. Uvod in opombe napisal Izidor Cankar, založila Nova založba.)

Res je, da nam je Cankar v sedanjem hipu duševnega življenja potreben, kakor pravi založba. Še nikoli ni bila duša potrebna Cankarjeve resnice, njegove besede in dobrote v toliki meri, kakor danes, v dobi splošne duševne depresije, v času ko odmirajo slabotni sentimentalni ideali in se poraja nekaj novega, kar še nima zrelega izraza. V zadnjih desetletjih našega življenja nismo imeli človeka, ki bi bil stal tako zred naših razmer in jih obsojal s srcem in dušo, z vestjo in razumom, kakor je to delal Cankar. Zupančič se je umikal v samoto in je pesniško ustvarjal ločen od sveta, Cankar je bil v sedel v krmi sredi pljancev in rodoljubov, sredi hinavcev in lažnikov ter je vse skupaj bical z izgoščeno besedo. Njegovo umetniško poslanstvo ni imelo na sebi nič akademskega. Bil je človek, ki se ni umikal človeški družbi, temveč je živel med njo in ji brezozirno našteval grobe, katerih je bila polna njena duša.

Svoje umetniško poslanstvo je Ivan Cankar izvršil kakor nihče drugi izmed slovenske moderne. Kakor Maks v «Kralju na Betajnovi» je bil boj s fillstrom Bernotom, v istem hipu pa je pripovedoval Nini o morju, o mestih, o gledališčih, o življenju, ki je kakor sanja, kakor Jerman v «Hlapcih» je sovražil licemerstvo in nezahajnost. Očital je narodu hlapčevstvo in nemožnost, obenem pa je ljubil. In pisal je visoko pesem svoji materi. Tak je bil Ivan Cankar. Lepim dušam je oznanjal lepoto, licemerjem je razkrival hinavščino, plašnim in maldodnim je vtilval poguma, vsem skupaj pa je odkrival neprestano svojo veliko ljubezen do slovenskega naroda in do ljudi vobče.

Prav zato nam je Cankar danes tako stin potreben in njegovo odsotnost tembolj pogrešamo. Njegova beseda nam nedomestuje težko pričakovane človeka, ki bi moral stati v osrčju življenja in samo resnici zvest oznanjati lepoto svojih idealov. Dejstvo, da smo dobili Cankarja baš v najkritičnejšem času naše duševnosti, je tako močno, da ga je treba zabeležiti kot izreden dogodek.

Prvi zvezek Cankarjevih zbranih spisov obsega dveh izdajo «Erotike», pesmi iz prve izdaje, ki niso izšle v drugi zbirki, ostale pesmi iz let 1892. — 1898. ter «Vinjete». Seveda je dokaj Cankarjevega gradiva iz prvih let pripravljana na njegov pesniški poklic ostalo še neobjavljeno.

Uvod v knjigo nam kaže nastop Cankarja umetnika ter njegove nazore o umetnosti in o naših kulturnih razmerah. Opombe nas opozarjajo na razne polemike in razprave, ki so se vršile v znamenju Cankarjevih del. Uvod je lepo pisan, strjen, kratek, jednat, stvaren in objektivni. Z literarno-zgodovinskega stališča gledan pa je prekratek v biografskem oziru. Iz njega ne dobimo podobe onega Cankarja, ki se tako krepko odraža od ostale družbe niti zelo nujnega opisa njegovih mladih let. Toda urednik pravi, da čaka Cankarjevo delo še literarnega zgodovinarja, katerega naloga bo preiskati vse kar je še nepopolna.

Opozoriti bi hotel štitelje knjige le na eno dejstvo. «Erotike» in «Vinjete» ne smemo sprejemati danes samo s spoštovanjem, ki gro velikemu avtorju, marveč moramo

umeti fineso, ki prevladuje posebno v Cankarjevi pesni. Povsod dobimo v njih nianse, ostrino, muziko, iskreno čustvo. Črtic v «Vinjetah» ne gre brati kakor feljtonov; v njih se razodeva ves Cankar, kakor je vedno gledal na svet; s ljubeznijo, ironijo in satiro. Cankarjeve zbrane spise bi morala zato imeti vsaka naša hiša, da jih berejo stari in mladi; stari zato, da si osvežijo spomin na velikega borca za čiste ideale, kakoršnega nismo imeli Slovenci čez Frana Levstika; mladi zato, da si oze spomnari, v čem pravzaprav tliči prvina duševnega življenja. Iskreno želimo, da bi prvemu zvezku kmalu sledil drugi in potem še nadaljni. Dejo, ki ga je izvršilo založništvo, se bo prav gotovo bogato obrestovalo.

«Zbornik znanstvenih razprav»

Izdaja profesorski zbor juridične fakultete. IV. letnik 1924/25. V Ljubljani 1925. Založba juridične fakultete. Cena 60 Din. Natisnila Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Pravkar je izšel IV. letnik «Zbornika znanstvenih razprav, obsega 260 strani: 1.) Univ. prof. Mihajil Jasinski: «Prehod od ustnega običajnega prava k pisanemu zakonu»; 2.) Univ. prof. dr. Metod Dolenc: «Problem izvrševanja kazni na prostosti v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev»; 3.) Univ. prof. dr. Rado Kušej: «Vera in bračna vez v naši državi de lege lata et de lege ferenda»; 4.) Univ. prof. dr. Stanko Lepajnc: «Občni del k mednarodnemu zasebnemu pravu»; 5.) Univ. prof. dr. Aleksander Bilimovič: «Nekoliko podatkov o delniških družbah v Sloveniji»; 6.) Univ. prof. dr. Leonid Pitamic: «Kritični pogledi na juridično osebo»; 7.) Univ. prof. dr. Gjorgje Taslić: «O teoriji narodne suverenosti, naročito u Francuskoj, i o jednom skorajšnjem pokušaju tamov».

Opozarjamo vse naobražence zlasti pa naše pravnike na to publikacijo, ki se naroča pri dekaniu juridične fakultete v Ljubljani. Ondi so tudi še v založbi prvi trije letniki Zbornika znanstvenih razprav, ki prinašajo prvi na 19, drugi na 12, tretji na 15 tiskanih polah skupaj 20 znanstvenih razprav iz pravnogodovinske, civilnopravne, državnopravne in narodno-gospodarske stroke. Vsi štirje letniki Zbornika znanstvenih razprav stanajo hkrati naročeni 150 Din.

V založbi juridične fakultete je izšel tudi učbenik prof. dr. Milana Škerlja: «Menično pravno». Broširan izvod te knjige stane 35 dinarjev.

Kdor hoče redno dobiti Narodno enciklopedijo

naj isto takoj naroči. Cena zvezku za naročnike je Din 40.—

Naroča se v knjigarni

Tiskovne zadruga

v Ljubljani,

Prešernova ul. 64 (nasproti gl. pošte)

Denunciant

Razgovor se je že zelo razživel, ko je znal z glavo prijatelj Valentin in dejal:

«Saj ni res, da človek vedno ve, ali je bil prav ali ne, kar je storil. Jaz na primer sem že pred štirimi leti napravil nekaj, kar mi še danes ne da miru, dasi se je zdelo po splošnem človeškem razumu brez vsakega dvoma prav.»

«Hočeš reči, da se človek včasih keša tudi dobrih dejanj?»

«Dobrih dejanj se ne moreš kesati!» je odkimal oni. «Kvečjemu, da ti jih je žal, ker so ti znabiti donesli celo škodo. Ampak pri meni tudi tega ni. Ča-hajte, saj je najbolje, da povem svo historijo, potem presodite!»

Evo, bilo je nekako drugo leto po prevratu. Menda je res nismo zaslužili te sreče nad tako nenadoma učakanim, navzile vsi veliki veri skoraj neverjetnim čudežem, ako se nam je smela tako kmalu spet zagreniti. Saj jaz gotovo nisem izmed tistih, ki so se bali, da se spet poruši, kar je tako svetlo kipele do neba in nam postajalo vsak dan milejšje. To se pravi: razum se ni bal; ali srce se je včasih le spet stisnilo v tih grozi... Preveč je bilo na delu, neumornem delu zlokočnih sil, s drža-

va, vsaj nje prestavitelji pri nas, so že spet pisali hladno-pravične protokole, kaj da bi vzrohneli in udarili Pa še pravijo, da so nam misel na «illegalne» organizacije vdhnilli tučji.

Tiste čase smo bil baš zamenjali stari denar za novega, a ga še vedno zamenjavali — vsak mesec so postavili zadnji rok, pa ga zopet podaljšali; toda vsi smo vedeli, da nosijo prejšnjega čez hrvaške hrbe sem v koših, da ga čez mejo dovažajo v vagonih.

Nekoč sem se vozil od Celja proti Ljubljani. Pri oknu na vsaki strani kipeja sta sedela mlad človek in izredno lepa gospodična — ob oblečen a tisto čudno eleganco, ki je označevala tedanje, osobito zagrebške valutne verižnike. Govorila sta glasno in drzno, smešila vse, kar nam je princel novi čas. Zakaž tudi to je bilo značilno za te ljudi: dočim so naši zabavljali in psovali, so ti zasmečovali.

«Kako na primer strazižo mejol» je nadaljeval mladič. «Drug drugemu so na poti, vsak bolj surov, pa pokažeš magarcu nalašč malenkost in že mu pred nosom odneseš vse tisto, za čemer prav za prav prežiš! Ah, to je bilo danes krasno v Spielfeldul»

Glasno sta se oba zasmejala, a pri tem jima je usel pogled na kovčeg pod njenim sedežem. Zdi se, da so razume-

li tudi sopotniki, ker se je vse odobrujoče pridružilo.

Včasih, čeprav žal le redko, se mi posreči, da se ravnam po svetu modrega prijatelja še iz dijaških let: ako hočeš videti, kako so ljudje neumni, imej jih za norca, ako se hočeš uveriti, kako so podli, govori sam podlo! To pot sem se res premagal in jima pomežiknil: «Avstrijski konj je v tem kovčegu, ne li? Kaj pa je predstavljalo jugovinsko muho?»

Ta dvomljiva duhovitost je zbudila v vozu šumno veselost.

«Muha so bile tri borne ovratnice in dva para nogavic v ti moji torbici,» se je zasmel mladenič. «Konja je med tem držala kajpak moja spremljevalka... Ta divna gospoda je menda zadnje čase čula nekaj o galantnosti, ki smo jo dolžni damam, in se prizadeva oponašati evropske manire — ali verjamete, da ji je pravi eshaeski carinik pomagal spraviti spet na prejšnji prostor kovček, ki ga seveda tudi niti ni odprl?»

Zdaj sem vedel dovolj in mi je bilo dovolj.

«Ej, potem pa ni lepo, da se jim še rogate gospod!» sem ga pokaral, a le kakor za šalo. Ne glede na to, da ste skrajno neoprezni... Kaj res mislite, da ni nikogar, ki bi vas lahko izdal?»

Osupla sta me pogledala, tudi zdrnila sta se. Jaz pa sem z vedno enako prijaznim glasom povzel:

«Ne mislim takih, ki ljubijo to državo in ki jih je pač tudi neka. Ampak kakaj naj imam škodo od vašega dobička na primer jaz? Vi spravite v Zagreb za deset, morda sto tisoč in še več avstrijskega denarja — to oslabi našega in trpelj bo popolnoma nedolžni ljudje!»

Ozrl sem se na sopotnike, v katerih imenu sem tako rekoč tudi govoril, a zadel ob večinoma sovražne oči. Verižnik pa je pogledal spremljevalko in je glasno dejal:

«Ali ti nisi rekla, da do Steinbrücka špijonov kar mrgoli? Na srečo pa to vemo in jim ne napravimo veselja!»

«Tako — jaz sem špijon?» sem vzplamtel. «Dobro — potem bom tudi denunciant!»

Vse je otrpnilo, nekdo se je podvihal zatrtjevati, da ni treba soditi po enem, toda ta hip smo zavozili na postajo Zidani most. Potniki na Zagreb so morali prestopiti.

Sredi perona je stal debel orožnik. Stopu sem tja in rekel:

najbrže denar.»

Človek me je nekoliko nejevoljno pogledal in se počasi približal označeni ma. Nekaj časa so tiho govorili, potem je pomignil proti sobici poleg izhoda. Gospodič se je priklonil, vzal spremljevalko pod roko in oba sta hladnokrvno sledila pozivu. Jaz sem stal že v vagonu in čakal, kaj bo.

Nista pretekli dve minuti, ko so se vsi trije vrnili — orožnik očividno za dovoljen, onedva s prešernim smehom.

Mogoče stvari ne bi bil tiral dalje, da sta se tiho pobrala na svoj vlak. Toda napravila sta novo nesramnost: poklicala sta me z očmi in se mi trikrat iskreno priklonila.

V hipu sem bil zunaj in pri službujočem uradniku. Glasno sem obdolžil orožnika nemarnosti ter zahteval, da še enkrat preišče. Malo je kajpak manjkalo, da niso odvedli mene, a vztrajal sem tako odločno — med tem se je bil pojavil še orožniški narednik — da so zopet stopili po onadva.

Čakal sem spet na vlaku. Uspeh je bil popoln: kovček natlačen z bankovci po tisoč in sto kron. Toda nikoli ne bom pozabil pogleda ted dveh človekov, ko so ju potem smrtno bleda tirali mimo mene proti izhodu: njegov, kakor da me hoče na mestu prebosti; njen... Da, njen je bil prej obupan,

Gospodarstvo

Naš izvoz v marcu

Močan porast. — Na prvem mestu zopet turščica.

Po podatkih Generalne direkcije carin je izvoz v mesecu marcu t. l. kakor smo že včeraj kratko poročali, močno napredoval. Znašal je 368.942 ton v vrednosti 817.744.741 Din (v zlatu 67.918.998 Din) napram 266.718 tonam v vrednosti 746.315.840 Din (v zlatu 53.270.224 Din) v enakem času prošlega leta. Povečanje izvoza v letošnjem marcu napram lansnemu znaša 102.224 ton (38,32 odst.) v vrednosti 71.428.901 Din (27,49 odst.) ali v zlatu 14.648.774 Din.

Na prvem mestu med izvoznimi predmeti se nahaja kakor že prejšnje mesece zopet turščica, katere se je izvozilo 106.052 ton v vrednosti 217,4 milijona dinarjev. Potem sledi (prve številke tone, odnosno komadi, v oklepajih pa vrednost v milijonih Din): les: a) gradbeni 106.702 (126,8), b) drva 21.186 (6,2); sirovi baker 3250 (109,2); jaleca 3778 (63,2); meso: a) sveže 1025 (19,5), b) mesni izdelki 171 (6,2); cement 33.522 (16,9); goveda 3890 komadov (15,2); svinje 6162 komadov (12,9); konji: 3402 komada (12,2); predivo 667 (11,3); svinice: a) v ploščah 874 (10,6), b) sirov 309 (2,9); hmelj 156 (9,9); kože od divjadi 54 (9,5); žita: a) pšenica 1832 (8,9), b) ostala žita 1464 (5); kalcijev cijanamid 3497 (8,5); lesni izdelki 1027 (8,4); pšenična moka 1133 (7,5); železniški praži: a) hrastovi 101.749 komadov (6,4), b) bukovji 56 tisoč 424 komadov (2,5); sir: a) kaškavali 140 (4,6), b) navadni 2 (0,03); zdravilna zelena 619 (4,5); ekstrakt za kofe 724 (3,3). V manjših količinah so se nadalje izvozili še: kalcijev karbid, onji, otrobi, jagnječe in jareče kože, ferrosilicij, fižol, amoniakova soda, železo, perotina, ovčje in kozje kože ter ostalo.

V prvih treh mesecih t. l. se je izvozilo 1016.969 ton v vrednosti 2273,5 milijona Din (v zlatu 189,8 milijona Din) napram 715.264 tonam v vrednosti 2061,4 milijona Din (v zlatu 142,9 milijona Din). Pomet v letošnjem prvem četrtletju napram lansnemu prvemu znaša torej 201.704 tone (42,18 odst.) v vrednosti 212,1 milijona Din (32,87 odstotka) ali v zlatu okrog 47 milijonov dinarjev.

Narodna banka SHS

Stanje 30. aprila 1925.

Aktiva (v milijonih Din; v oklepajih spremembe napram stanju 22 aprila): kovinska podloga 4422 (+ 1,6); posojila 1263,6 (- 11,3); račun za odkup kronskih novčanic 1186,3; račun začasne razmene 367,9; državni dolg 2966,3; vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic 2138,3; saldo raznih računov 512,0 (+ 11,2). Skupno 8876,9.

Pasiva: vplačani deli glavnice 27,7 (+ 1,5); rezervni fond 6,2 (+ 0,3); novčani v obtoku 5671,0 (+ 107,6); državni račun začasne razmene 367,9; državne terjatve po raznih računih 0 (- 25,7); razne obveznosti 592,2 (- 88,9); državna terjatve za založene domene 2138,3; nadavek za nakupovanje zlata za glavnico in fonde 73,3 (+ 6,6). Skupno 8876,9.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (7. maja.) Pšenica: baška, Zenta 2 vagona 480 do 485. Turščica: banatska, maj-junij, 5 vagonov 204; baška, maj, Tisa, 30 vagonov 205; sremska, 7 vagonov 185 - 190; sremska, ladja, maj, 12 vagonov 200; sremska, ladja Donava, 40 vagonov 203. Moka: «2», 1 vagon 513. Tendence čvrsta.

Ljubljanski živalski sejem (6. maja.) Dogon 511 konj, 1 žrebe, 71 volov, 99 krav, 6 telet, 852 prašičev. Cene za kg žive teže: voli I, 10, II, 9, III, 8,50. teleta 14 - 15, krave za klobase 3,50 - 5 Din. Prasi plemenski od 100 Din dalje za komad. Dogon konj in prašičev na tem sejmju je bil najštevilnejši izza preobrata. Cene so napram zadnjim sejmju močno nazadovale, zlasti plemenskim prascem, ki so se na prejšnjih sejmjih trgovali od 200 Din dalje. Goveja živina se je pocenila povprečno za 1 Din pri kilogramu. Kupčija s prašiči je bila jako

žalosten, očitajoč... Ne gre mi iz spomina, pravim... Ne zato, ker je bilo deklet tako lepo, ampak ker sem iz tistih oči spoznal, da smo si vendar vsi bratje in sestre... da sem izdal sestri. Celotno... o, tudi on mi je bil v tem hipu postal brat... Vrag vedi! se je jezno zasmejal. «Saj bi razumel, da sem ju izročil prejšnjim, avstrijskim sovražnim oblastim — toda to je vendar moja država in moj čin dolžnost!» «Tem bolj, ker sta te izživala, izživala Sam praviš, da si ju samo zato, ker sta se vedla tako nesramno!», je pripomnil odvnetnik Strašek. «Eh, nesramno... Saj pri tem postu morata biti nesramna — nesramnost je takemu poklicu pogoj! Sicer pa kaj bi modrovali — vsi boste pravim, gotovo priznali, da sem ravnal prav, kakor tudi vsi čutite in razumete, da mi je neprijeten, težak, naravnost bolesten ta spomin!...» Nekateri so ugovarjali, drugi kakor da morajo šele premisliti. Tu je stari zdravnik Rajej trdo potkal z mezinem po mizi:

«Je... je brez dvoma konflikt... konflikt vesti bi rekel naravnost... Toda bolest, ki ti jo provzročata ta spomin, moraš prav razumeti: ta bolest je žrtev za domovino, a vsaka žrtev je bolest...»

živahna, dočim je za govejo živino in konje bilo zanimanje manjše. Tujih kupcev na sejmju ni bilo, kar je sploh opaziti na vseh zadnjih živalskih sejmjih v Sloveniji in drugod v državi.

Celjski svinjski sejem (6. maja.) Dogon 250 komadov. Povprečna cena za komad: 6 do 7 tednov stari 50 - 100, 8 do 9 tednov 100 - 150, 9 do 12 tednov 150 - 200, 4 mesece 250 - 300, 7 do 8 mesecev 500 do 600 Din. Prodanih 80 komadov.

Češkoslovaška na ljubljanskem velesejmu. Češkoslovaška republika ima na našem velesejmu svoj lastni, lično zgrajeni paviljon, ki pa ob priliki vsakoletnih velesejmskih prireditelj ni bil baš najboljše zase. Za letošnji velesejmu pa se pripravljajo obiskovalcem prijetno presenečenje: Cel paviljon namreč zasede Svaz češkoslovenskega dila v Pragi in so tozadevni dogovori že zaključeni. Svaz, ki uživa v Češkoslovaški velik ugled, razstavi tudi v večjem obsegu na pariški umetniški dekorativni razstavi in baje se bo delo te razstave prenesli na velesejmu v Ljubljano. Češkoslovaška umetnostna obrt je zelo razvita in razstava bo poleg svoje izredne zanimivosti gotovo marsikomu v vspehodu, da se tudi naša dvigne. Z veseljem in hvaležnostjo bomo sprejeli brate Čeha v našo sredo velesejmu pa čestitamo na tej pridobitvi. Poleg tega se namerava sejmja v večjem obsegu udeležiti tudi češka industrija, zlasti v porcelanski in steklarski stroki. Baje bodo zelo lepo in obsežno reprezentirane tudi velike tvornice Škoda.

Pred otvoritvijo Jadranske izložbe. Dne 23. aprila se je konstituiralo v Splitu društvo Jadranska izložba s svrhom, da od časa do časa prireja v Splitu ali kakšnem drugem mestu našega Primorja razstave za propagando gospodarske važnosti in lepote primorskih krajev. Prva prireditev tega društva se bo vršila od 25. julija do 25. avgusta t. l. Zastopano bo na njej izključno le gospodarstvo hrvaškega in dalmatinskega Primorja. Zastopane bodo naslednje stroke: kmetijstvo, industrija, obrt, rudarstvo, pomorstvo, narodna in umetna obrt.

Zahteve po uvedbi carine na uvoz pšenice in moke. Časopisje prinaša vest, da se pripravila s strani interesiranih krogov predlog za uvedbo carine na uvoz moke in žitaric. In sicer pri uvozu pšenice 56 par, a moke 88 par pri kg. Donošenje carinske tarife se pričakuje že v kratkem času in bi bilo nedvomno umestno, da se v tem pogledu ne napravi prehitri korak. Cene žitaricam in moki so že dovolj visoke, a z uvedbo carine bi se še podražile.

Tvrdba Hugo Stinnes in Jugoslavija. Po časopisnih vesteh je baje nemška tvrdba Hugo Stinnes kupila gozdove grofa Eszterhazyja v Dolni Lendavi ter večji gozdni kompleks in eno žago v Bosni.

Za ustanovitev izdelovalnice vozni listov. Ker vse jugoslovenske železniške direkcije naročajo vozne listke v inozemstvu, je skupina jugoslovenskih inženjerjev uvedla akcijo za ustanovitev domače tvornice, ki bi izdelovala vozne listke.

Prodajna organizacija železne trgovine za Balkan. «Kölnische Zeitung» poroča, da se vrše med krogi iz Nemčije, Madžarske in Češkoslovaške, ki so udeleženi pri trgovini z železom na Balkanu, pogajanja za ustanovitev skupne prodajne organizacije za Balkan.

Tržišče s špiritom d. d. za promet špirita v Zagrebu. Na zadnji plenarni seji sindikata špirita, se je sklenilo znatno znižati cene rafiniranemu špirit. Današnja cena znaša Din 35, po hl% pri dobavi vsake množine, začeni od 100 lit. dalje. Tudi v kondicijah so se dovolile znatne olajšave. Za industrijsko uporabo špirita kakor tudi za veletrgovce so predvidene še posebne ugodnosti.

Industrijcem, trgovcem, obrtnikom priporočamo za strokovnjaške revizije in reklamacije železniških tovornih listov in plačilnih nalogov «Okrožnega urada za zavarovanje delavcev» ter tarifnih računov vohiše tvrdko «Posredovalec» d. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta 23/1. Prevzema tudi strokovnjaške superrevizije.

Dr. Adolf Cuvaj: Prevredne komore v krajevnih SHS. Izdaje redakcije «Bankarstva» v Zagrebu. Na 30 straneh knjižice obravnava in opisuje dr. Cuvaj, generalni tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu delo naših zbornic. Delo je stvarno, zato ga zainteresirani priporočamo.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave mostov za kotle, do 30. t. m. glede dobave delov koles ter glede orodja. — Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 27. in 29. t. m. pri upravi drž. monopolov v Beogradu glede dobave cigarnetnega papirja; 5. junija pri direkciji drž. železnice v Sarajevu glede dobave hrastovih desk; pri direkciji državnih železnice v Suibotici glede dobave steklenega materiala ter glede dobave vagonjskih delov. — Predmetni oglasi so v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Konkurz italijanske banke. Iz Milana poročajo, da je Banca Centrale di Cambio prišla v konkurz. Pasiva se cenijo na 34 milijonov lir. Prizadete so med drugim baje tudi nekatere inozemske banke. Bančni ravatelj Brandini, ki je med glavnimi kriticil poloma je pobegnul, in sicer najbrže v inozemstvo.

Češkoslovaška ne osnuje parobrodarske družbe. Nedavno smo poročali, da so se vršila pogajanja za ustanovitev češkoslovaške parobrodarske družbe. Kakor javljajo sedaj iz Prage, pogajanja niso uspela in le nažr padel v vodo.

Madžarska krona enaka avstrijski. Z Dunaja poročajo: Madžarska krona je dosegla enako stanje kakor avstrijska. To dejstvo je pomembno tem bolj, ker obstoj v Madžarski načrt, po katerem bi se enako kakor v Avstriji uvedel šilling, enak vsoti 10.000 mk.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki). **Vrednote:** 7% posojilo 62,5 - 64, Vojna škoda 171-0, Celjska posojilnica 200-204, Ljubljansk kreditna 225-250, Merkantična 110-125, Praštedionca 800-810, Kreditni zavod 190-200, Strojne 0-134, Trbovlje 375-385, Vevče 110-120, Stavbna 265-280. **Blago:** traml, monte, 11/13, 11/16, 16/21, 19/24, fco meja 3 vazoni (402); remeljni monte, 48/96, 58/96, 4 m dolžine, fco naklad, post. 530-0, hrastovi frizi od 4 do 9 cm od 25 do 60 cm, l. in ll, fco meja 1380-0; hrastovi plohi, 43 mm, 270 in 53 mm, 290, l. in ll, fco meja 1400-0; bukova drva, i m dolžine, suha, fco meja 23-0; pšenica: Rosafé, rinfusa, par Ljubljana 0-470, avstralska 465, Hard Winter št. 2, rinfusa, par Ljubljana 0-490; otrobi pšenični: debeli, fco vagon Ljubljana 215-0 drobni fco vagon Ljubljana 0-190; turščica, promptna, par Ljubljana 215-0; oves, makedonski orig., pariteta Ljubljana 340-0; vompir: rumeni, fco štajerska postaja 0-115, roza, fco štajerska postaja 0-135.

ZAGREB. V efektivni tendenca prijazna. Promet v bančnih papirjih je hl srednji. Nekateri papirji so zabeležili majhen porast. Od državnih papirjev je vojna škoda znatno porasla. — Devizno tržišče se je danes začelo s precej nestanovitno tendenco, ki je do konca sestarka popolnoma oslabele. Tečaj vseh deviz se nazadovani za nekaj točk. Blaga je bilo na tržišču v izobilju, tako da intervencija ni bila potrebna. Promet srednji. Po borzi je ostala tendenca daje slaba. **Notirane so devize:** Dunaj 865 - 877, Italija izplačilo 252,75 - 255,75, London izplačilo 298,31 - 301,31, Newyork ček 61,45 - 62,25, Svica 1194 - 1204, ček 1194 - 1204, v lute: dolarji 60,7 - 61,5, kč 181,3 - 183,5 frfr. 317,5 - 322,5, efektiv: Bančni: Trgo 15 - 16, Eskomptna 106,5 - 107,5, Poljedelska 17,5 - 19, Kreditna Zagreb 105 - 110, Hipo 61 - 61,5, Jugo 99 - 100, Ljubljanska kreditna 242,3 - 245, Slavenska 59 - 70, Srpska 130 - 132, Narodna 0 - 3500; industrijski: Eksploatacija 42 - 44, Dubrovačka 575 - 600, Nihag 45 - 50, Gutmann 360 - 372,5, Slavonija 53,25 - 53,75, Trbovlje 380 - 385, Vevče 110 - 0; državni: 7% posojilo 62,5 - 0, agrarne 28,5 - 30, Vojna škoda per kasa 171,5 - 172,5, obracun 172 - 173.

BEograd. Tendenca v devizah mlačna. **Notirale so devize:** Dunaj 871 - 872, Berlin 1465 - 1475, Budimpešta 869 - 871, Bukarešta 28,25 - 28,75, Italija 253,5 - 254, London 299 - 299,5, Newyork 61,75 - 61,8, Pariz 321,5 - 322, Praga 183,25 - 183,75 Svica 1195 - 1195,5.

CI RH: Beograd 8,35, Newyork 516,75, London 25,08, Pariz 26,80, Milan 21,21, Praga 15,30, Budimpešta 0,007260, Bukarešta 2,35, Sofija 3,775, Dunaj 72,80.

D'NAJ: Beograd 11,47 - 11,51, Berlin 168,80 - 169,40, Budimpešta 99,60 - 100, Bukarešta 3,35 - 3,37, London 34,44 - 34,54, Milan 29,14 - 29,26, Newyork 709,35 - 711,85, Pariz 36,85 - 37,01, Praga 21,015 - 21,095, Varšava 136,15 - 136,65, Sofija 5,145 - 5,185, Curih 137,30 - 137,80, dinarji 11,42 - 11,48.

PRAGA: Beograd 54,65, Dunaj 476,375, Berlin 804,50, Rim 138,75, Curih 654,25.

BERLIN: Beograd 6,745, Dunaj 59,055, Milan 17,23, Praga 12,425, Curih 81,175.

LONDON. (ob 11.20) Beograd 360, Italija 118 in ena osminka, Newyork 485 in ena osminka, Svica 25,07.

NEWYORK. (ob 18.) po našem času ob 24.) Beograd 1,61 in pol, Italija 4,10 in pol, London 4,85 in ena osminka, Svica 19,35.

Sokol

Otvoritev Sokolskega doma v Šoštanj dne 10. maja bo možna manifestacija sokolske, narodne in državne misli v osrčju Šaleške doline. Pod pritiskom nepoštenosti, sebičnosti, neznačajnosti poljulele danes jugoslovenska misel v širokih masah. Zato mora ravno v krajih kakor je na pr. Šoštanj baš Sokolstvo kot nalpoznavnišil nosilec te ideje vzdržati ljuto borbo s številnimi protivniki, ki širijo z lo namero nerazumevanje ideje edinstva naroda in države. Naš praznik ni omejen le na svečani akt otvoritve Sokolskega doma, temveč je združen s pregledom naših vrst in utrdb v četni obsejni sokolski trdnjavi, v kateri hočemo kot borbeno organizacijo znova ojačati voljo do nacionalnega dela. Zdravo! — Odobr.

Ljubljanskemu Sokolstvu! Preminul je naš dolgoletni član brat inl. Ciril Koch, mestni stavbeni nadsvetnik. Članstvo pozivljamo, da se udeleži v čim največjem številu pogreba, ki se vrši danes ob 4. uri popoldne. Kroj civilni z znakom. Zdravo! — Ljubljanski Sokol. 929

Sokolska župa v Celju vabi vsa v župi večjaneja društva, da se po možnosti v smislu sklepa občnega zbora udeleže zleta v Šoštanj. Tamošnje društvo otvori ta dan svoj dom. Udeležba v kroju. Na železnici 50-odst. popust. Področnost so razvidne iz lepakov. — Predsedstvo Sokolske župe v Celju.

Ljubljanski Sokol (Narodni dom) naznanja svojem članstvu in naraščaju, da se udeleži korporativno župnega malniškega pežizleta, ki se vrši v nedeljo dne 10. maja. Zbrališče zjutraj ob 5. uri na glavnem kolodvoru; odpelimo se s kamniškimi vlakom ob 5,5 do Ježice. Legitimacije za polovično vožnjo se dobijo v društveni pisarni. Povratek okrog 13. Član v kroju. Sankor nima kroja v civilu z znakom; za članice in naraščaj (moški in ženski) civilni kroj z znakom. Bratje in sestre! Porabite priliko in pohiite v čim večjem številu v prostoro naravo! Zdravo! — Odobr. 944

Sokol VI. V svrhu spopoditve dramatičnega odseka danes dne 8. maja ob 8. uri večer v Sokolskem domu sestaneč član-

ASPIRIN 0.5 **Preiskušana zdravila**
najboljkrat **aspirinove tablete "Bayer"**
se mnogokrat ponarejajo. Da se obvarujete pred ponarejenimi izdelki, zahtevajte vedno le originalni zavoj "Bayer" (ploščnati kartoni s 6 ali 20 tabletami) s modro-belo-rdečo versveno snamko.
Odklanjajte vse druge sivoje.

stva. Odbor vabi člane in prijatelje društva, ki bi hoteli sodelovati v tem odseku, da se sestaneja zanesljivo udeležte.

Sokolsko društvo v Šiški vabi na družabni večer, ki se vrši v soboto dne 9. maja ob 20. uri v restavraciji «Bellevue» z najlepšim družabnim sporedom. Vstop prost.

Sokol Ježica. V nedeljo dne 10. maja župni pežizlet, odpade le ob močnem deževju. Članstvo in naraščaj se zbere točno ob tričetrt na 5. uro pred gostilno «Ramovž». Vsi znaki!

Sokol v Kranju napravi skupno s sokolskimi društvi Medvede, Strazišče, Škofia Loka in Železnik v nedeljo dne 10. mala celodnevni pežizlet čez Javornik, Sv. Mohor v Dražgoše, kjer se vrši sestanek z novo ustanovljenim sokolskim društvom v Dražgošah. Zbrališče ob pol 6. uri zjutraj pred Savskim mostom. Odhod ob 6. uri. Oblika civilna z znakom. Povratek na Podnart.

Sport

Jugoslavija : BSK. 8 : 2 (3 : 2)

Kakor smo že poročali, je pri najvažnejši prvenstveni tekmi v beograjskem podsavezu prošle nedelje zmagala Jugoslavija nad BSK. z izredno visokim skorom 8 : 2 (3 : 2). Vreme je bilo zelo slabo in tudi igrišče ni bilo baš tako, da je bil zajamčen regularen potek tekme. Kljub temu sta obe moštvi v prvem polčasu pokazali lepo igro. Z obeh strani se je krasko kombiniralo. Vodstvo doseže BSK. po levi zvezi Vccerju, ki ga moramo smatrati za enega naših najboljših strelecev. Kmalu nato izenači Jugoslavija iz očitne off side pozicije. Drugi gol za državnega prvaka pade iz idealnega centra Gjurića. Vrtar BSK. Laki je že ujel žogo, toda ta mu zdrči iz rok in Sekulić doseže vodstvo za Jugoslavijo. V prvi polovici scortala še za BSK. Vasiljević, a Sekulić za Jugoslavijo.

Do odmora sta nasprotnika docela enako močna. V drugi polovici pa se je slika izpremenila. Četrti, peti in šesti gol za Jugoslavijo bi moglo držati vsako dete. Vrtar BSK. Laki, ki se je v dosedanjih tekmah izkazal za dobrega golmana, pa je docela popustil ter prepustil vse. Radi slabe igre vrtarja je tudi ostalo moštvo izgubilo pogum. Temu se mora tudi pripisati velik poraz B. S. K. Jugoslavija je to tudi izkoristila. Vsi igralci Jugoslavije so igrali odlično, zlasti je treba omeniti levo krilo Sekulića.

Poročila beograjskih listov pravijo, da sodnik Milojković ni bil na svojem mestu. Prvi in tretji gol za Jugoslavijo sta padla iz očitne off side pozicije. Napravil je tudi več drugih napak.

Targa- in Coppa-Florio

Na Steliji se je v nedeljo vršila klasična avtomobilska dirka za Targo- in Coppa-Florio. Proga za Targo je znašala 540, za Coppo pa 432 km. Targo-Florio je dobil Constantini na vozu Bugatti, ki je startal v kategoriji do 2000 ccm, v 7:32:27 ter s tem izboljšal lanski rekord Wernerja (Mercedesa), ki je znašal 8:17:13, za 44 min. 66 sekund. Povprečna hitrost Constantinija je znašala 71 km 610 m na uro. Nadalje je dospel na cilj: Wagner (Peugeot), kategorija nad 3000 ccm, 7:37:20. Boillot (Peugeot) kategorija nad 3000 ccm, 7:40:33, Viscava (Bugatti), kategorija do 2000 ccm 7:43:12, Balestrero (O. M.), kategorija do 2000 ccm, 8:21:18, Ginaldi (Alfa Romeo), kategorija do 3000 ccm, 8:56:41. Kakor se vidi, ni laniški rekord izboljšal le prvi, temveč tudi drugi, tretji in četrti tekmovalce. — V Coppa-Florio je zmagal Boillot (Peugeot) pred Wagnerjem.

Old Boys (Basel) v Zagrebu. Eno najboljših švicarskih moštev Old Boys iz Basla igra 23 in 24. maja v Zagrebu proti Concordiji in proti Haški. Da to moštvo res zastopa prvovrstni švicarski nogomet, se vidi iz nastopnih zadnjih rezultatov: Old Boys : praška Slavija 2 : 2, Old Boys : Victoria (Berlin) 5 : 1, Old Boys : Hamburger Sportsverein 2 : 1.

Notts County na Dunaju. Kot prvo profesionalno angleško moštvo v tej sezoni je včeraj, v četrtek, igralo na Dunaju moštvo Notts County proti Sportklubu. Angleži so zmagali z 1 : 0 (1 : 0). Njihova premoč je bila mnogo večja, kakor kaže gornji rezultat. Zlasti so se Angleži odlikovali z izvrstno igro z glavo.

Splitški «Sportski Svijet» piše pod naslovom «Selitve»: Vrhanič, bivši igrač Haška, se je pred tremi meseci preselil k Grad janskemuu, a kmalu nato zopet izstopil. Preselil se je v Ptuj, kjer je ostal le par dni, a sedaj se je prijavil za zagrebško Concordijo.

Uruguayci so postali cenejši. Ko so Uruguayci dospeli v Evropo, so odgovorili na vsako ponudbo z zahtevo 5000 dolarjev za vsako tekmo. Kasneje so znižali svoje zahteve na 75 odstotkov od brutto prihoda, najmanj pa 3500 dolarjev. Sedaj se pogajajo z budimpeštanskim MTK ter zahtevajo le še 2500 dolarjev. MTK jim ponuja 1500 dolarjev. Dobili bodo najbrže 1800 do 2000 dolarjev ter za Binkošti igrali v Budimpešti.

Avstrija : Madžarska. Ta tekma, o kateri smo že poročali, je bila 55. med imenovanimi reprezentancama. Dosedaj je Madžarska dobila 24 tekem, Avstrija 20, a 11 jih je ostalo neodločenih. Torkovi tekmi je prisostvovalo 38.309 plačujočih gledalcev. Skupni dohodki so znašali 708 milijonov avstrijskih kron (nad 600.000 Din!)

Eric Liddel, olimpijski zmagovalce na 400 m, se bo končno veljavno odpovedal sportu ter se posvetil poklicu misijonarja v Severni Kitajski, kamor odpotuje iz svoje Škotske domovine koncem mesca junija.

Lask : S. K. Celje. V nedeljo dne 10. t. m. ob proslavi petletnice Laska se vrši na igrišču Ilirije prijateljska tekma Laska : Celje. Lepi rezultati Laska v poslednjih tekmah kažejo stalno napredovanje mladega kluba, ki bo tudi S. K. Celju trd orch. Obe ta se nam zato lepa tekma, posebno še, ker gojiha oba kluba smiselno kombinacijsko igro. Tekma se začne ob 16. Kot predtekma ob 14. Ilirija jun. : Lask rezervna.

Laskov pokal za stalni tek skozi Ljubljano in preko Gradu je razstavljen v izložbi tvrde Magdić na Aleksandrovci cesti. Preide v definitivno last zmagovalca dne 10. maja.

Službene objave LLAP.

(Naknadno iz seje teh. odb. z dne 29. IV.) Citajo se za S. K. Ilirija: Cuk Franc, Zivanović Svetislav, Peack Mirko. Vsak novo prijavljeni klub mora priložiti v tekoči sezoni vsaj eno lahkoletniško prireditev, na kateri morajo startati tudi njegovi atleti. Ravnotako morajo startati atleti teh klubov vsaj na eni prireditvi katkega drugega kluba. Šele po teh prireditvah je novo prijavljeni klub sprejet v LLAP in ima glasovalno pravico na prihodnji glavni skupščini.

Službene objave LNP.

Vzamo se na znanje brzojzvska MO v Mariboru, s katero je prijavil medn. tekmo Ostmark : Merkur. Pozivlja se TSK. Merkur, da čimprej javi finančne pogoje te tekme.

Vzame se na znanje dopis Uprave igrišča Ilirije z dne 22. IV.

Z ozirom na protest S. K. Mura, M. Sobota z dne 19. IV. in na podlagi sodniškega poročila, se kaznuje S. K. Ptuj v smislu § 32, odnosno 38 kaz. pravil s 4 (štiri) tedensko zabrano igranja ter se tekma prizna na podlagi § 12 prav. s. p. u. v razmerju 3 : 0 v korist S. K. Mura.

Dopisa TSK. Merkur, Maribor, z dne 27. marca in 17. aprila se odstopita p. o. Na dopis z dne 1. IV. se odgovori pismenim potom.

Dopis SSK. Maribor z dne 20. IV. t. l. in dopis S. K. Svoboda, Maribor, brez datuma, se odstopita p. o. LNP. Z ozirom na priziv S. K. Primorje, Ljubljana, z dne 24. IV., v katerem z zadnjim odtavkom žali LNP, se kaznuje navedeni klub z globo Din 800 v zmislu § 48 lit. b.

O dopisu JNS, Zagreb, šte. 369/25 z dne 18. IV., v katerem javlja z ozirom na jun. fin. pok. tekmo med Ilirijo in Primorjem, da se ima ta tekma iz razlog

Do Ohrida in Bitolja

L. Beograd

Najlepši ali vsaj najpompozantnejši je Beograd, ako ga gledaš od Zemuna. ... Najbolje mesto, ki bo nedvomno v par desetletjih stelo več stotisočev prebivalstva.

ceh za naselitev sploh ne prihaja v poštev. razen ako se nasuje na debelo. ... Zemunu bo ta pridevek postal primeren v polni meri šele, kadar se zgradi most preko Save za osebni, vojni in tramvajski promet.

Zemunu bo ta pridevek postal primeren v polni meri šele, kadar se zgradi most preko Save za osebni, vojni in tramvajski promet. Prav tako bo s prestolico Pančevo tesneje zvezano šele, ko se postavi protektirani železniški in cestni most čez Donavo.

Beograd zavzema po svoji notranji zgradbi med jugoslovenskimimi mesti povsem izredno mesto. Od mest v Hrvatski, Sloveniji ali Dalmaciji se razlikuje po tem, da nima nikakih starinskih zgradb.

Beograd zavzema po svoji notranji zgradbi med jugoslovenskimimi mesti povsem izredno mesto. Od mest v Hrvatski, Sloveniji ali Dalmaciji se razlikuje po tem, da nima nikakih starinskih zgradb.

Dasiravn na robu največje naše ravnine, ima vendar Beograd najmanj ravnega prostora izmed vseh naših večjih mest in s strahom iščeš prostora za mesto, ki bo nedvomno v par desetletjih stelo več stotisočev prebivalstva.

Zila Beograda; danes se je težjiše preneslo na novo Mihašovsko ulico. ... Beograd je ostal nezgrajeno mesto, ki se mu pozna že takoj za prvi pogled narež razvol. hitra rast iz manjšega v veliko.

Beograd je ostal nezgrajeno mesto, ki se mu pozna že takoj za prvi pogled narež razvol. hitra rast iz manjšega v veliko. Ni je ulice, kjer ne bi imeli poleg najmanjših enonadstropnih ali celo pritihih hiše velike moderne palače.

Beograd je ostal nezgrajeno mesto, ki se mu pozna že takoj za prvi pogled narež razvol. hitra rast iz manjšega v veliko. Ni je ulice, kjer ne bi imeli poleg najmanjših enonadstropnih ali celo pritihih hiše velike moderne palače.

Beograd je ostal nezgrajeno mesto, ki se mu pozna že takoj za prvi pogled narež razvol. hitra rast iz manjšega v veliko. Ni je ulice, kjer ne bi imeli poleg najmanjših enonadstropnih ali celo pritihih hiše velike moderne palače.

Beograd je ostal nezgrajeno mesto, ki se mu pozna že takoj za prvi pogled narež razvol. hitra rast iz manjšega v veliko. Ni je ulice, kjer ne bi imeli poleg najmanjših enonadstropnih ali celo pritihih hiše velike moderne palače.

Dopisi

JEZICA. Udruženje vojnih invalidov, podružnica v Ljubljani uprizaro v nedeljo dne 10. maja ob 8. uri zvečer na Ježici v dvorani Katol. izobraž. društva veseloigro «Charleyeva teta».

LITJA. «Edinost», organizacija napredne mladine, ne da tujakim nerodnim socialistom več spati. Krepak razmah naše misli jih boli in peče. — Na predavanju 26. aprila smo sprejeli 35 članov v našo organizacijo.

ZAGORJE OB SAVI. Dopisnik «Slovenca» je izbral uprizaritev «Sretno» v korist Rdečega križa. ... Sicer pa vsa pohvala režiji — v rokavi g. Ogrina — in igralec Detantom.

ST. ILJ V SLOVENSКИH GORICAH. Na prostaki napad, kakršnih sta zmorna je «Naša Straža» in «Slov. Gospodar», se odgovarja v poljsko in, da žena postarja Sfiligoja ni plačala kazni morda zaradi kake tatvine.

LETUŠ V SAVINJSKI DOLINI. Gasilno društvo uprizaro v nedeljo dne 10. maja ob 3. uri popoldne trdojangle «Poslednji mož» v prostorih g. M. Švalgerja.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Obri, Parfumi, Službe, Fotograf, Gospodinja, Zastopnik, Starjšo služkinjo, Služba v Zagrebu, Prvovrstna šivilja, Potnik, Strokovnjak, Strojniki, Žagar, Hišnica, K učiteljski obitelji, Žagar, Samostojno, Knjigovodkinja, Zidarski polir, Trg. pomočnik, Pencil, Distinguirano gđc., Strojepestje.

Modni listi, Kopalna banja, Krojači, Motorno kolo, Dvosedežen avto, Gnoj, Gik, Kupim, Srebrne krone, Priklonni voz, Tovorni avto, Čebnik, Kabiniska oprava, Pencil, Mizariji, Pozi, Lepa vila, V Slovenski Bistrici, Mašina, Soba se odda, Majhno sobico, Vankovrstne vožnje, Hiša-vila.

Kantina, Stanovanje, Stanovanje, Opremljeno sobo, Kabinet, Zamenja se, Sostanovalec, Soba se odda, Majhno sobico, Vankovrstne vožnje, Hiša-vila.

Na morje! Prvorazredni hotel «Rokan», Selce, Hrv. primorje, Lovci — peteltnarji, Koncesijo, Trgovci zaslužijo, Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči prijubljeno romane „Jutra“, Do sedaj so izšli sledeči: Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih Pater Kajetan, Tigrovi zobje, JEAN DE LA HIRE, Lucifer, FEREAL CUENDAS, Veliki inkvizitor, HARRY SHEFF, Nši papeža, CLAUDE FARRER, Gusarji, FR. HELLER, Blaginja velikega vojvode, Prigode gospoda Collina, Rjev pianino.

Victor Hugo:

Gavroche

Konec. Fant je bil že v luknji. 'Zdaj me pa počakaj!' je rekel Gavroche. 'Gospod, izvolite sestiti!' In zlezal je iz luknje na isti način, kakor je prišel gor, spustil se je z opičjo padel navpik na svoje noge na trato, zagrabil petletnega malčka okoli telesa, drznostno po slonovi nogi navzdol in ga posadil skoraj na sredo lestve, nato je začel stopati po njej navzgor za njim in zaklical starejšemu: 'Jaz ga bom porival, ti ga boš pa vlekel.' V trenutku je bil mali gori, porinjen, zvlečen in stisnjen v luknjo, ne da bi imel časa priti k sebi, in Gavroche, ki je zlezal za njim, se sunil s neto lestvo, da je padla na trato, in zaklical: 'Živio! Sedaj smo pa tu!' Po tem vzkliku je dodal: 'Možaka, sedaj sta pri meni doma.' Gavroche je bil zares tu doma. Odprtina, skozi katero je bil prišel Gavroche, je bila od zunaj komaj vidna luknja, skrita pod slonovim trebuhom, in tako ozka, da so le mačke in otroci mogli lezti skozi njo. 'Povejmo najprej vratarju,' je rekel Gavroche, 'da nismo tu.' In izginil je v temi, samozavestno, kakor oni, ki pozna svoje stanovanje, prinesel desko in zakril luknjo. Nenadoma jih je luč zabodla v oči. Gavroche je užgal vrvice, namočeno v smoljo in zvito v klopčič. Ta lučka je bolj kadila kot gorela in le slabo razsvetljevala notranost slona. Gavrocheova gosta sta gledala okoli in imela rdečoben občutek kakor oni, ki bi ga zaprlj v velik sod v Heidelbergu, ali še bolj, kakor ga je moral imeti preok Jona v trebuhu morskega soma. Videla sta, da ju je obdajalo velikansko ogródje, visoko gori je bila hrbtenica, dolga rjav tram; od njeja so izhajala v gotovih vzdolžnih mogočnata obokana rebra. Stalakiti in mavca so viseli z njih kakor čreva in od enega konca do drugega so se razprezale široke pačevine kakor zaprašene zavesne. Tu in tam so smukale po kotih črne sence, kakor da bi bile žive, in se hitro in preplašeno premikale. Kosi, padli iz slonovega hrbta na njegov trebuh, so napolnili votlino, da se je dalo po njej hoditi kakor po tleh. Mlajši se je stisnil k svojemu bratcu in rekel polglasno: 'Tema je.' Pri teh besedah je Gavroche vzrojil. Preplašenim obrazom je bilo treba malo poguma. 'Kaj pa mislita?' je zakričal. 'Kaj se delamo norca? Kaj smo nezadovoljni? Hočeta morda kraljevske sobane? Ali sta bedasta? Le recita! Povem vama, da nisem noben osel. Kaj sta vidva tako zatelebana sama v sebe?' Malo osornosti je dobro v strahu, ker pomirjuje. Oba otroka sta se približala Gavrocheu. Ta je bil očetovsko ganjen od tega zaupanja in se je v nežnejših besedah obrnil do mlajšega. 'Tepec,' mu je rekel kolikor mogoče prijazno. 'Zunaj je tema; zunaj dežuje, tukaj ne dežuje; zunaj je mraz, tukaj ni vetra; zunaj so ljudje, tu ni nikogar; zunaj še lune ni, tu je pa moja sveča, za vrata!' Dečka sta začela opozovati stanovanje manj v strahu, a Gavroche jima ni dolgo privoščil tega veselja. 'Hitro,' je rekel. In porinil ju je v kraj, ki bi ga lahko imenovali soba. Tu je bila njegova postelja. Bila je popolna, to se pravi, imela je žimnico in odejo, in tvorila poseben oddelek, zastrž z zavesami. Žimnica je bila iz slame, odeja pa precej široka in skoraj nova, iz zelo tople, sive, debele volne. Oddelek je bil pokrit z zavesami. Vse skupaj pa je bilo kakor šotor Eskima.

Mreža je nadomestovala zastore. 'Fantie, kar po vsch štirih!' je rekel Gavroche. Previdno je spustil gosta v kletko, se splazil nato za njima, postavil kamne nazaj in hermetično zaprl odprtino. 'Vsi trije so se bili stegnili na slamo, kakor so bili mahni, vendar nihče izmed njih ni mogel stati pokonci v šotoru, Gavroche je še vedno držal lučico v roki. 'Sedaj pa zapspita!' je rekel. 'Jaz bom ugasnil svečo.' 'Gospod,' je vprašal starejši brat Gavrochea in pokazal na omrežje. 'Kaj pa je to?' 'To,' je odgovoril Gavroche resno, 'to je za podgane. — Le spita!' Vendar se mu je zdejo potrebno, da pristavi par besed v pouk tema mladima bitima in je nadaljeval: 'Te stvari so iz Jardina des Plantes.' To je za divje zveri. Tega je cel kup tam. Treba je le zlezti čez zid, splezati skozi okno in smukniti med vrati. In ima se potem, kolikor se hoče.' Med pripovedovanjem je zavil s koncem odeje najmlajšega, ki je mrmral: 'O, to je prijetno, to je toplo!' Gavroche je zadovoljno pogledal na odejo. 'Tudi to je iz Jardina des Plantes,' je rekel. 'To sem vzel opicam.' In pokazal je starejšemu slamnico, na kateri je ležal, debelo, krasno izdelano slamnico, in dodal: 'To-le je pa od žirafe.' Po odmoru je nadaljeval: 'Zveri so imele vse to. Jaz sem jim vzel. Pa niso bile nič hude. Rekel sem jim: To je za slona.' Po kratkem molku je rekel: 'Čez zidove lezem in se ne brigam za vlado. Tako je.' Dečka sta gledala s preplašenim občudovanjem to neustrašeno in iznaidljivo bitje, ki je bilo postopač, kakor ona dva, sam, kakor ona, revež, kakor ona.

In je imel na sebi nekaj občudovanja vrednega in vseumogočnega. Otroka sta se stisnila drug k drugemu. Gavroche je na ležišču vse lepó uredil, jima potegnili odejo do ušes in potem tretjič ponovil: 'Spita!' In upihnil je luč. Komaj je luč ugasnila, je začelo čudno škrebetanje pretresati omrežje, pod katerim so ležali trije otroci. Bilo je nemo drgnjenje, ki je dajalo od sebe kovinski zvok, kakor da bi krempli in zobje gladali bakreno žico. To je spremljalo vsakovrstno slabo, a ostro cvilenje. Mali, pet let stari deček je slišal ta ropot nad svojo glavo in ves trd od straha je sunil s kolenom svojega starejšega brata, toda ta je že spal, kakor mu je bil Gavroche zapovedal. Tedaj pa si je unal mali, ves iz sebe od straha, vprašati Gavrochea, ali čisto tiho, s pritrjenim glasom: 'Gospod?' 'Kaj je?' je vprašal Gavroche, ki je bil ravno kar zaprl oči. 'Kaj pa je to?' 'To so podgane,' je odvrnil Gavroche in spet položil svojo glavo na slamnico. Na tisoče podgan je mrgolelo v ogródiu slona. Dokler je gorela luč, so se je bale, ko pa je bila ta iama, njih bivališče, v temi, so zaduhale to, kar imenujejo pravilice 'človeško meso', in cela množica se jih je pripodila na Gavrochejev šotor, splezala do vrha in grizla mrežo, hoteč jo raztrgati. Mali še vedno ni spal. 'Gospod!' je spet začel. 'Kaj je?' je odgovoril Gavroche. 'Kaj pa so to podgane?' 'To so miši.' 'Ta razlaga je malo pomirila otroka. Enkrat v svojem življenju je bil videl bele miši in teh se ni bal. Vendar je še enkrat vprašal: 'Gospod?' 'Kaj je?' je odvrnil Gavroche. 'Zakaj pa nimate mačke?' 'Imel sem eno,' je odgovoril Gavroche, 'prinesel sem jo, da so jo požrle.'

Ta druga razlaga je pa popolnoma uničila utis prve in mali se je spet začel tresti. Pogovor med njim in Gavrochem se je četrtič ponovil. 'Gospod!' 'Kaj je?' 'Koga so požrli?' 'Mačko.' 'Kdo je požrl mačko?' 'Podgane.' 'Miši?' 'Da, podgane.' Otrók, ves v strahu pred temi mišmi, ki žro mačke, je nadaljeval: 'Gospod, ali bi te miši tudi nas požrle?' 'Seveda,' je odvrnil Gavroche. Strah otroka je prikipel do vrhunca, a Gavroche je pristavil: 'Ne boj se! Saj ne morejo noter. Sicer sem na jaz tukaj. Tu, primi me za roko, molči in zaspi!' Zasedno je prišel Gavroche otrokovo roko čez njegovega brata. Otrók je stisnil roko k sebi in se čutil pomirjeneza. Pogum in moč imata izredni utis. Molki je spet zavladal okoli njih, glasovi so bili preplašeni in odgnali podgane; četudi so čez par minut spet prišle in razgrajale, lih otroci v spanju že niso več slišali. Nočne ure so notekale. Tema je pokrivala ogromni Bastilski trg, leden veter se je mešal v ploho in nihaj sunkoma, stražniki so pregledovali vrata, drevo-rede, ograje, temne kote in iskali ponočne postopače. Korakali so nemo mimo slona. Oriak je stal nepremično, strmel z očmi v temo, kakor da bi sanjal zadovoljen s svojim dobrim delom in skrivaj pred nehom in ljudmi tri speče revne otroke. (Iz 'Les Misérables'.)

Izdajatelj in lastnik: 'Konzorcij' 'Jutra'. Odgovorni urednik: Fran Brozovič. Tisk Narodne tiskarne v Ljubljani.

Originalne (prave) potrebščine (fixat, preservat) za 81-a v. 'Opalograph' kakor tudi kompletne aparate dobiti samo pri E. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 51. Telefon št. 980. JANKO DEKLEVA, OLGA DEKLEVA roj. CZOCZEK poročena, Stara Moravica, Sombor, 6. maja 1925. Gostilna (gorski hotel) na Šmarjetni gori se od 1. junijem t. l. na račun ni v našem. Ponudbe do 12. t. m. na naslov g. Ivana Savnika, Irsovcva v Kranju. 2661a

Opalarija podjetniška za večletno dobo v velikem gozdnem reviriu išče Gozdni urad, Oplotnica, Staj. 2594-a

Distingvirana oseba v b-sedi in pisavi zmožna italijansko-francoščine, in ki razno-aga z izborimi trgovskimi zvezami zlasti med lesnimi producenti, se išče za takol. Pismene ponudbe ob istočasni navedbi referenc in s pr-čevall je nasloviti na Società Anon. Nani & Co., Genova (Italia), Vico S. Raffaele 4/III.

Azurira in entla volno v vseh barvah Toni Jager-Cerme Ljubljana, D'orol trg 1.

Kupim motorno kolo samo prvovrstne znamke z ali brez priklonim vozom proti takolnemu pl-šilu. Naslov pove upr. Jutra 2547-a.

Srbska Sremska banka d. d. v Rumi potrebne samostojnega knjigovodje-bilanciata, ki je veš v-eh bančnih p-sih ter z znanjem srb kega in nemš ega jezika. Nastop s'utbe na možnost takol, a najkasneje d. 1. avgusta 1925. Spričevala, kakor tud ostale dokumente z navedbo plače je postaj upravi zavoda do konca maja t. l. V Rumi, 5. maja 1925. 2597-a Uprava.

L. Mikuš LJUBLJANA, Mestni trg 15 izdelovatelj dežnikov Na drobno! Na debelo! Zaloge sprehajalnih pallo Stari dežniki se nanovo preobli- a.

Oglasni zavod KOPITAR LJUBLJANA, Copova 21 oskrbuje za trgovce in obrtnike vse inserate za vse časopise Se prijazno priporoča KOPITAR IIIa

Ljudske knjižnice opozarjamo na najnovejše zvezke zbirke 'Prosveti in zabavi': Puškin - Prijatelj, Kapetanova hči. Povest. Broš. 24 Din, vez. 29 Din, po pošti 1-25 Din več. Budal Andrej, Križev pot Petra Kunj- nika. Povest. Broš. 17 Din, vez. 22 Din, po pošti 1-25 Din več. Kersnik Janko, Cyclamen. Roman. Broš. 22 Din, vez. 27 Din, po pošti 1-25 Din več. Kersnik Janko, Agitator. Roman. Broš. 18 Din, vez. 23 Din, po pošti 1-25 Din več. Zeyer - Bradac, Tri legende o razpelu. Vez 20 Din, po pošti 1-25 Din več. Naročila sprejema: Tiskovna zadruga v Ljubljani. Prešernova ulica 54.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predobri oče, stari oče, tast, gospod FRANC AŽMAN posestnik v Kropl v četrtak, dne 7. maja 1925 ob pol 4. uri zjutraj v 78 letu starosti po dolgi in težki boleznii v L-pnici mirno prminul. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 9. maja 1925 ob pol 10. uri z utraj. Dragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. Lipnica-Kropa, dne 7. maja 1925. Žalujoče rodbine: Rajkovič, Kocijančič, Šlibar, Kovač. 2661a

'AUGOLATOR' inhačijski aparat se sme manjkati v nobeni družini, nabaviti si ga mora vsak posameznik, ako skrbi za svoje zdravje. 'AUGOLATOR', inhačijski aparat, zdravi z najsigurnejšim uspehom vse boleznii sapnih organov, kakor: prehlajenje, kašeli, oslovski kašeli, nadihu, potlačni in bronhijalni katar, vratne in pljučne bolezni, vnetje pljučnih konic, posledice influenze, astma itd. itd. Prednosti aparata: Razhlajuje oljnatc in vodene tekočine. Ni v nikaki zvezi s kurjavo, torej ognja varca Komodno se mora uporab jati tudi v postelji. Takoj po uporabi se pacient lahko poua na mrzli zrak ter je popolnoma zavarovan pred ponovnim prehlajenjem. Presenetljiv uinek takoj po uporabi. Cena takoj po abijev-ega in popolnega aparata 'AUGOLATOR' 135 š. n., poštomina in ovo-nina se zaračuna posebej. Zadržajte tako brezplačni prospektov. JOZE CEBUL agentura-komisija, Jansenica na Goranjskem Generalno zastopstvo za SHS. 65-a

Modistka Z. Gorjanc & Co. Ljubiana, St. Petra c. 27 poleg hotela Tratinik priporoča svoje veliko zalogo vsakovrstnih na'moderne'ših damskih klobukov in slamniiokov Sprejema slomnike v prekrojevanju ter vsa popravila. Zloga Spater'e oblik Postrežba točna Cene najnižje 164-a

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA DUNAJSKA C. 46 Telefon št 379 MESTNI TESARSKI MOJSTER Vskovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, osrejšja za palače, h-še vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna ita. stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene oganje i. t. d. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov. Parna žaga. Tovarna furnir'a.

Zahvala. Za vse toplo sočustvovanje, cvetje in mnogobrojno spremstvo ob izgubi našega predobrega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica, tasta in svaka, najiskrenejša zahvala. Zlasti se zahvalujemo č. gospodu župniku F. Finžgarju za mnogobrojne obiske in tolažilo, g. dr. A. Breclju za ves trud v dolgotrajni težki boleznii in pevskemu društvu Krakovo-Trnovo za v srce segajoče žalostinke. Vsem spremljevalcem na njegovi zadnji poti Bog plačaj! Ljubljana, 7. maja 1925. Zalujoča rodbina Vreček. 2593-a

Zahvala. Za vse dokaze toplega sočutja ob nenadni in težki izgubi našega nepozabnega, predobrega soproga, brata, strica itd., gospoda Josipa Seidla trgovca, gostilničarja in posestnika kakor tudi za častno spremstvo na njega zadnji poti izrekam vsem prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo pa izrekam vsem gg. zastopnikom civilnih oblasti, načelstvu SDS in vsem naprednim društvom. N jpresrčnejše se pa zahvaljujem Citalniškemu pevskemu zboru v Siki in pevskemu društvu 'Ljubljanski zvon' za genljive žalostinke, gg. Cimermanu in Dedeku za poslovi'ne govore ob odprtem grobu, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem iz daljnih krajev, ki so prihтели v tako obilnem številu, da spremijo predragega pokojnika na njegovi zadnji poti. Sprejmite vsi globoko zahvalo! SPODNJA ŠISKA, dne 6. maja 1925. Žalujoča soproga. 2593-a

Roma Ulenspiegel in Lam Dobrin Junaka veselilaka iz dežele Flandrske. Stane broš Din 60— vez. Di 70— brez poštine. Naprodaj v kni-garni Tiskovne zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica 54. (Nasproti gl-pošči.) Priporočamo novo izdajo Janko Kersnikovič romanovi Cyclamen Broš. 22 Din, vez. 27 Din, pošt 1-25 Din Agitator Broš 18 Din, vez. 23 Din, pošt 1-25 Din Izdala jih je Tiskovna zadruga v Ljubljani